Ч. 47 (14.295). Львів, неділя 1. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІІ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ліквідація японської револьти.

ЛЬОНДОН, 29. 2. ПАТ. Райтер подає з Шангаю: Сьогодні з в год. 5.30 рано цісар видав приказ військам, що стоять під командою ген. Кащі, виперти повстанців із державних будинків. Виконання того приказу припізнено, щоб повстанцям дати змогу покинути будинки без боротьби. З літаків скидали летючки з завізванням піддатися. Коли урядові війська розпочали акцію, **повстанці стали піддаватися малими групами. Ще лиш 500 повстанців бороняться** у двох будинках, в палаті прем'єра і в готелі „Санно". Сподіються що й останні повстанці піддадуться.

ДАЛЬШІ БУНТИ?

ЛЬОНДОН, 29. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з китайських джерел, що між японцями звився новий бунт японських військ. В японських колах у Шангаю ці чутки категорично заперечують.

ВІДГУК У КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, 29. 2. ПАТ. Як подає Райтер з Шангаю, в китайських і чужинецьких закордонних кругах скептично ставляться до заяви японського міністерства закорд. справ, мовляв, токійські випадки не відібються на закордонній політиці Японії. Кажуть, що коли уряд буде під впливом молодих старшин, японська активність у Північнім Китаю й Монголії загостриться.

МАНДЖУКУО ШУКАЄ ПОРОЗУМІННЯ З МОНГОЛІЄЮ.

ГСІН-КІНГ, 29. 2. ПАТ. Міністер закордонних справ Манджукуо, Чанг-Єнінг, переслав до уряду Зовнішньої Монголії письмо, в якому взиває до мирної полагоди прикордонних конфліктів і устійнення приязних взаємин між обома державами. Міністер заявляє, що Манджукуо розміркує всякі мирові пропозиції, що їх представить Зовн. Монголія.

Плян походу на Гаррар.

РИМ, 29. 2. ПАТ. Військові круги розглядають можливість оживлення операцій на сомалійському фронті. Ген. Негелі зібрав там свої сили — 4 дивізії з 80 бомбардуючими літаками; з ними може вирушити на Гаррар.

ЗДОБУЛИ АМБА-АЛЯДЖІ.

РИМ, 29. 2. ПАТ. Райтер подає з Макале: Італійська головна булава, довідавшись, що негус зближається з новою армією, рішила розпочати негайну акцію, яка закінчилася здобуттям Амба-Аляджі. Італійські літаки збомбардували село, де перебував негус з усім штабом і обкидали бомбами військові відділи. У всій Італії вістка про здобуття гори Амба-Аляджі викликала незвичайну радість. Відбуваються маніфестації в честь короля, Мусоліні та армії.

ІТАЛІЇ НЕСТАЄ БЕНЗИНИ.

РИМ, 29. 2. ПАТ. На основі декрету з 21. ц. м. у Італії можна уживати бензину лише змішаного зі спіртом у відношенні 8:2. Сподіються тим способом помітно зменшити споживання нафти й бензини.

Наради анґлійських дипльоматів.

ПАРИЖ, 29. 2. ПАТ. Як подає „Ентрансіжан" з Відня, у тамошньому британському посольстві ведуться наради, у яких беруть участь анґлійські амбасадори з Риму та Варшави і посол з Будапешту.

ВИГЛЯДИ АНҐЛЬО-ЄГИПЕТСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

КАЇРО, 29. 2. ПАТ. Член египетської делеґації Ізмаїл Сідкі Паша заявив представникові ПАТ-а, що Египет погодився би на британські залоги над Суезьким каналом, але не у Порт Саїді ані у Суезі; Анґлія — мовляв — мусить виявити супроти Египту довіря. Переговори в справі Судану найлучше було б відложити; на всякий випадок та країна не може бути відділена від Египту.

„Часи збірного неспокою".

Франко-совітський пакт в італійському насвітленні.

РИМ, 29. 2. ПАТ. Обговорюючи франко-совітський пакт, „Тевере" підмічує взаємини між буржуазійною Францією і Совітами. Справжнє значіння пакту — пише „Тевере" — полягає на втриманні европейської рівноваги. З огляду на географічне положення обох держав, їхнім пактом мусять зацікавитися теж інші держави, особливо ті, які вважали, що справа збірної безпеки належить Женеві, а не генеральним штабам. Німеччина напевно не дасться приспати ґеніяльними афоризмами Ідена, який голосить, що збірна безпека не означає окруження. Вже нема рівноваги сил. Анґлія на Середземному морі та відродженні військові союзи знищили останки европейської солідарности й повернули цілковиту свободу діяння, зовсім оправдану в теперішніх часах збірного неспокою.

Який сенс японських подій?

Львів, 29. лютого 1936.

Трапляються події, які важко зрозуміти звичайному европейському мізкові:

Гурт громадян Імперії Східного Сонця відвідує — в порі мало підхожій на візити — прем'єра, міністра фінансів та експрем'єра, висилає їх туди, „ідіже ність болізні ні печали", має подібні пляни супроти інших достойників, що врятували своє життя лише завдяки своїм моторним жінкам, — а японський амбасадор у Вашинґтоні називає акторів цієї малої побутової драми „молодими старшинами, повними патріотичного ідеалізму"...

Моглоб видаватися, що на таку лагідну характеристику здобувся японський дипльомат лише в обличчі чужинців, але бачимо, що й самих японських повстанців трактують також у рукавичках. Рада міністрів та князів крови під проводом мікада висилає до „молодих старшин повних патріотичного ідеалізму" делеґації та вимагає від них лише повороту до касарень. Чи „молоді старшини" просять помилування? Ні, вони диктують, хто має бути прем'єром. Уряд переговорює з атентатчиками як рівний з рівними, дарма що має до розпорядження гвардію, маринарку та поліцію, що разом кількадесяткратно перевищують сили того гурту революціоністів.

Ця пощада людського життя, що так мало годиться з питомою японській ментальності погордою смерти (як це ми бачили хочаб підчас самого пучу) вказує, що за цими трьома тисячами (чи, як подають інші джерела, лише трьома сотками) криється якась більша сила, якої уряд не важиться визивати.

Хто вона? Европейська преса вказує на ґенерала Аракі, на армію — та це загальникові символи. Щоб зрозуміти підложа теперішніх подій в Японії, необхідно познайомитися з внутрішніми політичними силами цієї країни.

Із двох великих партій ліберальна (Мінсеїто) боронить інтересів економічних потентатів, консервативна (Сеюкаї) — великих землевласників; ніяка з них не має сильної підтримки у масах у нашому демократичному розумінні. Між цими останніми щораз більше поширюється політичне течія, яку важко очеркнути якоюсь назвою з нашого суспільно-політичного словника, бо не має вона аналогій в Европі. Европейці зовуть її раз консервативною, то знову радикальною, але найчастіше реакційною. Вже та неясність у назві вказує, що згаданий японський політичний рух має в собі дуже різно-

магнітні елементи. І справді, ці японські „радикальні реакціонери“ лучать у своїй ідеольогії — зрештою мало спрецизованій — обожання династії з індивідуальним терором, а марксизм поборюють так само безпощадно як капіталізм.

Цей політичний рух, що його часом самі японці зовуть „монархістичним комунізмом“, не найшов ще сильнішого організаційного оформлення: він розпадається на сотки більших та менших явних і тайних груп. Можливо, що це роздріблення находить оправдання у ґенезі реакційного руху, що на нього склалися доволі ріжномагнітні елементи. На правому крилі стрічаємо там поміркованну, майже проурядову партію бар. Гірануми „Кокугонша“, побіч них аграрних радикалів, що взивають до активного спротиву проти поліції та податкових екзекуторів, ще дальше — пролетарсько-праві групи, що останніми роками масово покинули II. та III. Інтернаціонали, додаючи до своєї програми лише дві нові точки: зірвання співпраці з пролетаріятом закордону та вірність династії.

Всі ці ніби-реакційні політичні групи слабі тим, що рекрутуються здебільша з нижчих верств; одинокі праві групи, що мають реальну силу, находяться у військових рядах.

Зрештою і армія не уявляє собою суцільного політичного табору. Виріжнюємо в її нутрі перш за все дві групи, розділені віком та військовим ступенем: ґенералїцію та молодих старшин. Головна плятформа, що їх лучить — це імперіялізм, культ династії та боротьба з партійництвом. Їхньою метою є „реставрація Шови“, себто визволення цісарської влади зпід впливів бюрократії, парляменту та фінансієри. А проте японський амбасадор у Берліні говорив правду, коли твердив, що не високі військові круги викликали останню токійську револьту, а молодші старшини. На ділі шляхи тих двох таборів сильно розходяться. Група ґенералів — під проводом славнозвісного ген. Аракі стоїть близько партії „Кокугонша“ та має консервативний характер. Навпаки молодші старшини мають до суспільних питань радикальний підхід, що межує з комунізмом; програмою вони мало ріжняться від аграрних та пролетарських радикалів, з якими зрештою вяже їх походження зі суспільних низів.

Тут саме криється сила „молодших старшин“, що мають за собою народні маси, тут саме находимо рацію імперіялізму японських радикалів та їхнього конфлікту з демо-ліберальним світом, зокрема з великою буржуазією.

Сучасний величавий господарський розмах Японії має свою відворотну сторінку. Японський фабрикант лише тому може так переможно заливати всі ринки світу безконкуренційно дешевим товаром, що платить робітникам смішно низькі платні, не дає їм суспільної обезпеки, не признає восьмигодинного дня праці. Не диво, що суспільний конфлікт зазначився в Японії надзвичайно різко, а нужда, викликана заломанням повоєнного добробуту — його помітно поглибила. Не диво, що японський пролетаріят бачить у недалеких азійських побережжах, багатих та рідко заселених, обітовану землю. Японський імперіялізм, це у першу чергу імперіялізм тих, що не можуть нічого втратити крім злиденного життя, а можуть чимало здобути. І тут знову вони стрічають на своїй дорозі високу фінансієру, яка не хоче нести тягарів та наслідків війни, що неминуче нарушилаб їхні інтереси. Ця ріжниця між низькою ціною крови та високою — гроша, поясное постійні розбіжности у японській закордонній політиці, ці дивні дисонанси між лінією міністра закордонних справ та вожда квантунської армії. Ця ріжниця виправдує гострий конфлікт, що поза полем зору Европи розриває японську націю та лише час до часу дає про себе знати — атентатами, повстаннями.

Збунтовані старшини піддалися, у Токіо приверненний лад — та це покінчився лише один фраґмент японської кризи. Неможливі до узгіднення розбіжности інтересів як на внутрішній площині так і на закордонній, істнують і дальше. Японський Мінотавр щораз сильніше бе у мури свого лябіринту і перед японським урядом стоїть дилема, яку можна відложити — але не на довго: або спрямувати імперіялізм мас на азійський континент, або заломатися під його натиском. Не даром знавці Японії уважають, що вона у майбутньому стоїть між війною та революцією, не даром таке поденервування помітне не лише на вузьких вуличках Нанкіну та між грізними мурами Кремлю, але й у Льондоні та Парижі.

Невідомі можливости криє у собі Далекий Схід, незглиблені пристрасти криються під усміхненою маскою жовтого сфінкса. **(гал.).**

Наше село зблизька.

За піднесення його життевої стопи

Всі ми любимо наше село і з традиційною „тугою“ зітхаємо до його садів, лугів і піль. Часто завидуємо нашим селянам їх простору, повітря і мальовничої природи. Тепло і радісно згадуємо білі селянські хатки, де неодин з нас провів свої дитячі літа. Та чомусь так рідко хто згадує про те сіре, щоденне життя нашого села.

Маю враження, що багато наших „міщухів“ краще іноді знають життя абісинців, ніж злиденне життя нашого села. Бо поправді ми знаємо наше село або з літератури, або з його доброї сторінки представлене нам народними діячами. Ми бачили наше село переважно в його святочній одежі, в часі ріжних церковних або національних свят. Тому цікаво буде поглянути на другий бік медалі, приглянутись ближче тим „чепурним білим“ хаткам та буденному життю їх мешканців.

Більшість нашого селянства живе ще й досі в одній маленькій кімнаті з цілою родиною. Одну третину кімнати займає піч з традиційним запічком, що майже всюди заступає леговище для дітвори. Сама кімната займає приблизно 20 кв. метрів, з того бодай четвертина припадає на піч. У такій кімнаті проживає більшу частину свого життя родина зложена з 4—10 душ. У ній працюють, відпочивають, варять страву, у ній женяться, приводять на світ нове покоління, у ній корінять та вмирають. Що більше, зимою приводять до хати ще й домашні тварини, що дорешти затроюють і так вже „густе“ повітря. Долівка переважно глиняна, де літом повно порохів, а осінню і зимою болото. В холодній порі є вона невичерпаним джерелом вогкости і гнилі. Вікна здебільша маленькі, які зимою закладають ще сіном або соломою, бо шкода „духу“... Тому й не диво, що по наших селах так часто лютують ріжні недуги і що в нас такий малий приріст населення.

Про гігієну тіла нема що й говорити. Велика більшість селян вмивається рано прихапцем, на бігу, набравши води в пригорщі або в губу, змивають руки і протирають очі. Розуміється, майже ніхто не вживає мила, бо нема грошей на сіль, не то мило. До половини змивають тіло хіба в неділю або якесь велике свято, а про купіль то й мови нема. Навіть пословиця каже, що наш селянин купається двічі в життю: коли приходить на світ і коли кладуть його в домовину.

А тепер дещо про нічний відпочинок по важкій праці на ріллі. Сон має величезне значіння в життї людини — одну третину життя пересипляємо, тому й кожна культурна людина дбає про здорове й вигідне місце на відпочинок. А як на селі? Більшість наших селян спить на припічку, на печі або таки на долівці покотом, одно біля другого, не маючи навіть змоги розпростувати і витягнути своє спрацьоване тіло. Спати кладуться часто в тому ж таки одязі, в якому цілий день працюють, прикриваючись верхньою одежиною, бо про перину, ковдру чи коц не можуть навіть мріяти, а як часом і є щось в роді перини, то не знати кого нею прикрити. Вправді в багатьох хатах знайдете вже ліжка, але вони дуже великі, високі й глибокі мов скрині й спить у них кілька осіб, що під гігієнічним оглядом є більше шкідливе, ніж на простих причах.

Поглянім тепер, що наш селянин їсть. Рано трохи пісної бульби і борщ, часто навіть не забілений молоком. То називається „обід“. В полудне є вже „полуденок“. І знову борщ або капуста, в неділю часом „зашкварена“, і ячмінна або пшоняна каша, а в неділю обовязково пироги — це тільки назва, бо поправді це трохи пісної бульби завиненої в грубе, тверде тісто. На вечерю знову барболя, з огірком або з якоюсь „поливкою“. Годі поминути мовчанкою дуже поганий звичай, що спричинює ріжні недуги, а саме спільна їда з одної миски. Може це й традиційний, патріярхальний звичай, але з гігієною він не має нічого спільного і його треба занехати. Мясо побачите хіба на Різдво і Великдень, часом і на празник. Кава, чай, цукор і подібні речі зовсім недоступні нашому селянинові, бо він частотусто не має грошей на сіль, нафту, чи сірники. Тут слід згадати, що селянин навчився один сірник ділити на чотири, а то й більше частей, а „лямпа“ це тільки назва, бо світла від неї хіба тільки, щоби через хату перейти.

Отже на селі біда, відповідальні чинники цього не бачать, їм це навіть байдуже, але ми не сміємо на те дивитись прижмуреними очима. Треба всю увагу звернути на культурне і матеріяльне піднесення села. Наше село мусить нарешті зірвати зі старими життевими звичками, а йти слідом за іншими відродженими народами, які колись теж були в подібному стані, от хочби й данці, а тепер живуть повним культурним життям новочасної людини, міжтим коли наш селянин при всій нашій культурно-освітній та господарській організації ледви животіє. Нелегке це завдання, але все таки компетентні чинники повинні звертати на життеву стопу нашого села більше уваги, ніж досі. **Андрій Качор.**

За українські радієві авдиції!

(Голос з краю.)

З кожним роком збільшується у нас число радіоабонентів. Кожний радіоаматор українець сподіється, що радіо дасть йому повне вдоволення, але вже в короткому часі розчаровується. Українські авдиції за рік може почути ледви кільками разів. Якщо бажає почути в радіо українську мову, мусить наставляти радіоапарат на авдиції з чужих держав.

Так поступають не лише приватні радіоабоненти, але також товариства, які мають радіоапарати для своїх членів. Ось у нашому містечку, де я живу, спортове товариство закупило радіоапарат для своїх членів, яких має понад 100. Таким чином т-во ще більше приєднало собі членів. Кожного вечора від год. 6—10. сідає довкола радія більший гурт молоді і наставляє вуха, щоб вловити українське слово. А воно пливе і то дуже часто, милозвучно, але на хвилях, які несуть зі собою отрую для слухачів. Молодь вслухується в агітаційні реферати, що їх виголошують спікери-комуністичних станцій у Києві, Одесі, Харкові, Дніпропетровську і т. д. Недавно з великим захопленням вислухали ці молоді спортовці до волі довгого реферату про життя і творчість Шевченка, річ ясна в комуністичному дусі. І так вечір за вечором, місяць за місяцем, а може і роками ця молодь буде ловити українські авдиції з большевицьких станцій, щоб почути свою рідну мову. І так з кожним днем поплине комуністична отруя в душі нашої молоді.

Але певно ніхто не накручував би радієвої стрілки на большевицькі радіо-станції, колиб були щоденні українські авдиції в польськім радіо. Тоді український радіоабонент почув би у своїй рідній мові співи хорів та сольо-співи, наукові реферати, популярні виклади та ріжні інші продукції.

З цих то причин польські рішальні чинники повинні вкінці піти на уступки українським вимаганням дотично українських авдицій, бо ця справа вимагає дійсно негайної розвязки.

Радіоаматор.

Ut omnes unum simus!

Варшава, 27. лютого 1936.

Сьогодні закінчено у соймі буджетові наради. Прийнято у третьому читанні буджет на рік 1936-37 в редакції, яку устійнила буджетова комісія. Перший раз голосували за буджетом і українські посли з Галичини, що було тільки попередньою становища, яке у польських законодатних палатах вже попередньо зайняли члени президії Української Парлям. Репрезентації, посли Мудрий і Целевич та сен. Луцький. Подія без сумніву небуденного політичного значіння, яка потребує окремого обговорення і насвітлення.

Але яскравіше від політичних успіхів і невдач УНДО на польському тереві та від цілої справи нової нашої тактики, — яскравіше (повторюю) кидається в очі у цій соймовій сесії гостре розладдя, гостра ворожнеча між українськими послами з Галичини й Волині. І тому, хоч уже так багато писалось про це на сторінках „Діла“, хоч так виразно була засована різниця між нами та ними і так жаркантно схарактеризовано їх ролю та поведінка, всетаки при підсумках сесії з українського погляду на першому місці треба ропзглянути ту сумну позицію.

Історія нераз ділила від себе поодинокі вітки українського народу й рідко у нашому політично-державному житті здійснювалось велике гасло католицької церкви — **ut omnes unum sint** — щоб усі будуть одним! На всіх наших просторах поза княжою добою кінця X. і половини XI. стол. воно й ніколи не зацарювало. Однак ідея національно-політичного обєднання також не завмерла. Здійснила її у значній мірі династія Романовичів, впродовж тринацятого віку створенням галицько-волинської держави, яка простягалась на тих українських землях, що сьогодні входять в склад польської держави. Реалізував цю ідею на ширших вже просторах Богдан Хмельницький в половині 17. століття. Віджила вона вповні й на наших очах в рр. 1918-19 в часі нашого великого зриву.

На жаль, тривкої форми у вигляді власної соборної національної держави воно не зуміло задержати. Та ця ідея у наших душах також ще не завмерла. Живе вона тут, і я цього певний, живе теж там над Дніпром, не зважаючи на всі удари долі. Незабутньою у найдальших поколіннях буде дата 22. січня 1919. р., коли на Софійському майдані у Києві серед революційно-романтичної обстанови, при згуках дзвонів відчитано маніфест злуки Галичини з наддніпрянським материком. Слова „будьмо всі во єдино“ нагадують підставові слова католицької церкви — **ut omnes unum sint!**

Прийшла завіруха, катастрофа й трагедія. Державні кордони розділили дітей одної батьківщини. Давні землі старої галицько-волинської держави найшлись у межах Польщі. Здавалося, що тут настане обєднання, що створиться моноліт, на якому нове наше життя дістане тривкі основи для розвою кращої національної будучини. Але й те досі не сталося.

Від наддніпрянців чув я нераз заміт під адресою галицької загумінковости й браку дійсного розуміння соборницької ідеї. Такі заміти можуть ставити хіба люди, що не знають добре нашої історії. Не східний степ створив перше ядро нашої державности, а галицько-волинський лісостеп, створивши тут сильну національну державу. Діти тих земель, або її вихованці — Сагайдачний, Хмельницький, Мазепа, були творцями нових наших організаційних сил, а Хмельницький реконструктором нашої держави.

Політично-державницький ідеал Шевченка найшов своє практичне оформлення якраз у Галичині, що з первісного австрійсько-галицького загумінку став активним бастіоном української державницької думки. Нинішні наші пятидесятники й молодші діячі виховалися вже в атмосфері української незалежницької ідеї. Реальним ділом цієї великої ідеї було наше Січове Стрілецтво. Інакше було над Дніпром, де українських державників була невелика горстка. З історії Центральної Ради знаємо, який важкий шлях вона мусіла перейти від 1-го до 3-го універсалу. І тільки затрата національно-державницьких ідеалів серед мас уможливила перемогу московських большевиків.

У нашій найновішій історії не були ми сепаратистами. Бажали ми обєднання й змагали до нього. Напередодні львівського державного перевороту появився в дні 31. жовтня 1918. р. на сторінках „Діла“ моя передовиця п. н. „Відень чи Київ?“, у якій виразно станув я на становищі державного обєднання з Києвом. Воно формально здійснилося актом злуки, проголошеним на Софійській площі в Києві.

Прийшов потім відомий розвал нашої держави. На засіданні камянецької Всеукраїнської Національної Ради, що творила тоді за Збручем наш одинокий зорганізований політичний центр, реферував я в половині квітня 1920. р. у приявi Андрія Лівицького, тодішнього фактичного державного керманича Української Народньої Республики, проєкт варшавського договору з 22. квітня 1920 р. у позитивному розумінні, хочболів я долею моєї тіснішої батьківщини — Східної Галичини. На мій внесок Рада дала свою згоду і це була одинока громадянська апробата.

Історія з виборами до польських законодатних установ з 1922. р. теж усім нам у свіжій памяті. Як відпоручник тодішнього нашого галицького політичного проводу виїхав я по виборах на Волинь на перше зібрання нашого парляментарного представництва, що вийшло проти волі уряду, з політичним рефератом та з метою допомогти у формуванні нашої першої у Польщі парляментарної репрезентації. Тут у м. Ковлі створено її й оформлено в д. 22. листопада 1922. р. З 26-членного представництва політичним хистом і досвідом безперечно найвище стояв холмщак пок. Антін Васильчук, що й знав добре польську мову та став першим головою одноцільної Української Парляментарної Репрезентації. Згідно з основними думками мого реферату намічено тоді теж і програму та тактику новоствореної установи. Для польського уряду не була вона засаднично ворожа, що невдовзі мало свій вислів у вотуванні в 1923. р. буджету урядові Сікорського. Що дальша співпраця з польським урядом стала неможлива, не вина у цьому нашого представництва. Це виключно вина уряду, що послідовно крок за кроком на кожній ділянці здійснював свою протиукраїнську програму не лише в Галичині, але й на північно-українських землях.

Вислідв цієї протиукраїнської політики теж відомі. Зріст протипольських настроїв у наших масах, поширення комуністичних впливів при рівночасному неможливому іствуванні — знову з вини урядових чинників — наших національних організацій на тих землях не то у політичній, але й у культурній і господарській ділянці. З Волині створено окремий пашалик під кермою волинського воєводи. Узалежнено в цілости й православну церкву з обмосковленим клиром й московською верхівкою та віддано її під фактичну управу графа Потоцького з міністерства віроісповідань і освіти, як свого роду оберпрокурора святішого синоду. Започатковано й ведеться дальше послідовно експеримент окруження Волині китайським муром — ще й з кільчастим дротом на ньому — від решти українського світа, зокрема від сусідньої Галичини. Експеримент, що дещо нагадує політику Австро-Угорщини у Босні й Герцоговині з її змаганням до повного відділення від сусіднього рідного сербського світа. Ця політика скінчилася цілковитою катастрофою її творців. Не інакша долі жде й сьогоднішній волинський експеримент.

У переведенні цього експерименту знайдено помічників таки з нашого роду, у великій більшості з політичних наддніпрянських емігрантів, ad hoc натуралізованих. Вони незвязані ні особисто ні історією з цією землею, на якій на приказ згори мають переводити в життя наміри тих, хто їх вислав і хто їм за це платить. Заповітні наші національні змагання тим помічникам на ділі байдужі. Зроблено теж їх руками те, що у волинському пашалику наше національне життя не має спромоги свобідного розвою навіть у чисто культурному чи господарському напрямку.

Твориться там фікцію, в яку не вірить вже багато з тамошніх поляків. Урядовими засобами перериваеться усі звязки з Галичиною. Який вислід цієї урядової політики і праці її помічників з нашого роду? Буде напевне такий, як вислід австро-угорської політики у Босні й Герцоговині.

Теперішня українська урядова верхівка на Волині байдужа на потребу признати нам галичанам право до гасла у межах сучасної Польщі — „**ut omnes unum simus**“ — „будьмо усі во єдино“. Для неї непорушний сокальський кордон. Не поможуть їй безнастанні поклони — так знані у східних народів — у польську сторону і безчисленні заяви вірнопідданчости. Не принесуть їм хісна й оплески деяких польських послів у соймі. Настроїв наших мас і наших змагань — „будьмо всі во єдино“ вона не змінить у свою користь. Є й буде так, як це у соймі сказали в дні 24. лютого ц. р. під її адресою посли Пеленський і Мудрий на вискази волинських послів Певного і Скрипника. Прийде час, що теперішні їх політичні ходи, диктовані посторонним, чужим чинником, стріне повна невдача й вони пізнають свою теперішню помилку та не буде більше такої прикрої дискусії, як це було у соймі в дні 24. лютого року Божого 1936. А тоді й прийде пора нашого повного обєднання й тут у Польщі під гаслом: **ut omnes unum simus — будьмо во єдино!**

Д-р Степан Баран.

Проти нафтової горячки.

Як довідуємося з кол наших господарсько-фінансових установ, вони закладають окрему спілку з метою зорганізувати український нафтовий промисл. Одночасно роблять усі заходи, щоб ці природні багатства нашої землі залишилися в руках дрібних власників нафтових теренів і нашого народу та не стали наживою різних спекулянтів. Тому наші селяни повинні підождати і не випродувати з гарячковим поспіхом нафтових теренів чужинцям. Якщо збережемо в наших руках народні багатства, тоді наші люди матимуть працю, тоді розбудуємо лекше рідний промисл і торговлю.

УКРАЇНЕЦЬ ҐЕОЛЬОҐ ВІДКРИВЦЕМ НОВИХ НАФТОВИХ ТЕРЕНІВ.

Як нашим читачам уже відомо, на просторі села Чорна, пов. Лісько, та сумежних сіл турчанського повіту, а саме: Липе, Михновець, Лопушанка і Хащів, відкрили нові нафтові терени. Відкривцем цих теренів є наш ґеольоґ **інж. Богдан Трешневський,** син бл. п. о. Омеляна Трешневського, пароха Хороброва і Горуцька. Інж. Богдан Трешневський має тепер 36 років. Уродився в Ульвівку, пов. Сокаль, до гімназії ходив у Сокалі і в Перемишлі. Підчас наших визвольних змагань був четарем УГА і тоді стояв зі своєю батерією в селі Жолобку, недалеко села Липе, де тепер відкрив нові нафтові джерела. По визвольних змаганнях скінчив гірничу академію у Пшібрамі в Чехословаччині, де відбув також основну практику. В 1927 р. вернувся до краю і від 1928 р. працює як ґеольоґ у Яслі. Від пів року є ґеольоґом на Середущу Европу відомої американської фірми „Вакуум Ойл Компані“, де саме працює

ЯК ДІЙШЛО ДО ВІДКРИТТЯ НОВИХ НАФТОВИХ ТЕРЕНІВ?

Інж. Богдан Трешневський відкрив нові нафтові терени в 1935 р. Перед ним досліджували ці терени чотири ґеольоґічні комісії, які прийшли до однозгідного висновку, що в наших Карпатах нема вже більше нафтової ропи. Однче наш ґеольоґ не зневохотився цими висновками і повів далі систематичні досліди в терені. Вже в літі 1935 р. прийшов він до переконання, що в цих теренах є нафтова ропа. Чому? Нові нафтові терени є безпосереднім продовженням нафтових ясельсько-коросніянських теренів, які знову відзначаються тим, що тягнуться дуже довгою, але одночасно вузькою смугою, у противлежности до бориславського нафтового басейну. Нафтова ропа в нововідкритих селах виступає смугами, ко-

до 200 м. широкими. Тому всі ті, що цікавляться справою нововідкритих теренів, повинні б мати, що пробне верчення за нафтовою ропою можна переводити на цих нових теренах щойно по основних геольогічних студіях, щоб не вертіти там, де мабуть нема ропи, і не марнувати даром невеличких національних нафтових теренів. Саме село Липе не має ніяких винятково корисних умовин і є лише одним звеном цілої схеми подібних геольогічних форм. З цієї причини можна теж здогадуватися, що подібні нафтові зложа, які відкрито в Липю, найдуться теж у подальших околичних селах між рікою Ослою та Туркою.

Тішимося, що саме ці нафтові терени відкрив наш земляк, молодий і многонадійний інжинір-геольог та бажаємо йому якнайкращих успіхів у його піонірській праці.

„Будьмо приятелями".

Нова оферта канц. Гітлера до Франції.

Париський щоденник „Парі Міді" помістив сензаційне інтерву, яке мав канц. Гітлер зі сином покійного Бертрана де Жувенеля. Канц. Гітлер підкреслив, що німецький нарід в 90 відсотках довіряє свому вождові, який простягає руку до французів; говорить: „Будьмо приятелями". „Я знаю, — говорив канцлер — що ви думаєте. Міркуєте, що Гітлер виголошує гарні мирні заяви, але не знаєте, чи він щирий і чи можна йому довіряти. Хочете, щоб я поробив поправки на сторінках свого твору: Моя боротьба. Думаю, що якщо вдасться мені довести до французько-німецького зближення, то воно буде єдиною гідною поправкою, яку я запишу тоді до великої книги історії." Далі канц. Гітлер заявив: „Ніколи ніякий німець не звертався до вас з подібною офертою, яку постійно повторяє. Виявляється дивним, що можете думати ще про можливість нападу Німеччини. Мабуть не читаєте зовсім німецької преси, яка постійно стримується від всяких нападів на Францію і висловлюється про неї прихильно. Якби я задумував одної днини кинути німецький нарід на французький, то чи казав би пресі писати про вас лише найкраще. Боротьба кляс є абсурдом і німецький нарід це зрозумів. Нині закликаю до миру між народами і запевняю, що концепція вічної ненависти між Францією та Німеччиною є абсурдом. Ми зовсім не є запеклими ворогами. Німецький нарід це розуміє. Пішов за мною, коли я піднявся тяжкого зусилля — погодити Німеччину з Польщею. Німецько-польський пакт інтерпретували як доказ моєї дипльоматичної зручности. Це незаслужений комплімент. Я міркував лише, що польсько-німецьке напруження не може довше тревати, бо є нездорове і денервує. Вдалося це припинити і після договору з Польщею німецький нарід відлихнув з полекшою. Бажаю порозуміння з Францією. Зле, як свої психічні сили зуживається на безплідну ненависть. Без сумніву розумієте необхідність між двома великими народами. Ми повинні працювати над прилюдною опінією, щоб наше порозуміння здійснилося і тревало без огляду на те, які уряди кермуватимуть нашими народами. Предложення, з яким до вас звертаюся, не походить від політичного обманця. Його предкладає найбільший німецький націоналіст, який колинебудь був в історії. Даю вам те, що ніхто не міг би вам жертвувати — порозуміння, яке радо повитає 90 відсотків народу. Признайтеся, бо нині Франція може, якщо лише схоче, скінчити на завжди з німецькою небезпекою, якої грозу вщіплювали французьким дітям з покоління в покоління. Даю вам нагоду, памятайте про відповідальність перед вашими дітьми. Маєте перед собою 90 відсотків народу, який обдаровує абсолютним довірям свого вожда. Цей вожд закликає вас: будьмо приятелями."

Французька преса приняла цей поклик з ріжними коментарами. Всеж таки вона пише, що Франція не повинна злегковажити поклику канц. Гітлера.

„Нема нам місця в гробі..."

Чернівці, 25. лютого 1936.

Так збентежився найбільший румунський щоденник „Універсул", коли 24. ц. м. подав сензаційний репортаж про „буковинських українців, які не дозволяють похоронити румунського патріота". В кількох словах подамо цей новий донос, цим разом вже плаксивого „велетня — „Універсула":

Перед 30-ти роками прибув до Сторожинця (повіт на Буковині із великою перевагою українського населення) учитель Ніку Нікоара. Він домагався від австрійської влади заведення румунських шкіл на цій „українізованій території". Очевидно, краєва шкільна управа відкинула неоправдане бажання цього прибувшого „патріота", бо 95 прц. населення пов. Сторожинців — це українці.

Але учит. Нікоара не відступив від свого пляну й заснував у селі Петрівцях першу приватну румунську школу. За якийсь час повстали також в окружних селах, замешкалих українцями, румунізаційні огнища — приватні школи.

По війні перемінено поверх 200 українських народніх шкіл на румунські. Така зміна викликала серед буковинських українців зрозуміле невдоволення. Всякі прохання учителів та заявлення послів у справі шкільництва не мали успіху. Уряд відкинув їх як протидержавні виступи одиниць — „іредентистів".

А тепер признає вже й сам „Універсул", що невдоволення опанувало не тільки „кількох ірредентистів", але й селян: „Селяни громади Петрівці унеможливили похорони відомого румунського патріота учителя Ніку Нікоари й засипали його гріб. А далі читаємо: „На доручення прокуратури арештовано за цей вчинок селян: В. Воробця, І. Христюка, І. Балана, О. Федоряка й інших." „Ось куди — кінчить згаданий орган — довела наша доброзичливість супроти українців! Вони вже заперечують нам право похорону на рідній землі..."

Занадто нам відома ця питома румунам „доброзичливість", щоб ще наводити інші приклади. Чи й наскільки випадок у Петрівцях відповідає правді, викаже слідство. Але куди веде така „доброзичливість", бачить уже й сам засліплений „Універсул". ч.

ФРІДРІХ КАРІНТІ.

Неприємна ситуація.

Страшенно неприємна буває така ситуація: Сиджу після одної кабаретової вистави, куди я пішов з нудьги, до каварні. Провінція. Приїхав я туди за інтересами. Настрій у мене препоганий і не маю найменшої охоти обзиватись. Нараз підходить до мого столика білявий молодець і сідає.

Він: Моє поважання, дорогий маестро!

Я (Аж тепер починаю пригадувати собі, що саме цьому панкові завдячую цей вечір. Він намовив мене піти до театру. Певне режисер або імпресарій... Нехай його! Щоб тільки не згадував мені нічого про цю виставу): Моє поважання!

Він: Якже вам подобалось?

Я (З ваганням: „Що з ним робити? Чи я знаю, чи мені подобалось?!" Найпростіше відповісти, що подобалось і вже... Нехай би тільки відчепився від мене): Дякую; досить.

Він: Що ви скажете про сценку „Соловейко"?

Я (Задумався: Яка це сцена з соловейком? Не можу собі до чорта пригадати! Ага, вже знаю: це та, де якась опасиста баба крякала"... Злість мене бере): Чи то та, де якась груба особа крякала?

Він: Груба? Кого ви маєте на думці?

Я (Вже смажений): То та сама, що грала турецьку княжну? Я мав охоту кинути їй у голову своїм кріслом.

Він (Розплющив здивовані очі): Кріслом?

Я: Столом не міг я кинути на неї, бо на салі були тільки крісла.

Він (Замовк).

Я: Як можна таку бабу впускати на сцену?

Він (Мовчить далі і дивиться на мене розумними очима, співчутливо).

Я (Думаю нишком: Стрівай! Коли ти такий скромний і маєш таке добре серце, то це зовсім інша справа. Тепер уже не буду гніватись на тебе, а скажу тобі зовсім щиро, що мені лежить на серці): Так, так... Зараз вам поясню. Розумію це дуже добре: провінція лишається провінцією, і на це нема ради. Треба на неї дивитись іншими очима. Але є такі речі, яких навіть на провінції не вільно робити, мій приятелю. Публика мусить поволі відвикати від такої симпатичної форми театру, як кабарет, коли театр працює такими „силами". Я зовсім не говорю тут про „шміру", бо й артисти від так званої шміри мають свої заслуги, алеж ця баба не є взагалі навіть від шміри. Це попросту якийсь старий бавняк, опудало, розкудкудекана, захрипла індичка!... По ріжних „Кольосеях" та „Орфеумах" імітатори-коміки показують саме таку карикатуру або в цирку Барнума! Якжеж можна у мистецькому кабареті пускати таке страховище в поважній програмі?

Він (Мовчить далі).

Я („Чогож він тепер мовчить? Нехай би щось сказав, бо вже далі говорити не можу?" Починаю злобним тоном): Де ви, змилуйтесь, могли найти таку жіночу потвору? Хто вона?

Він (Зовсім скромно): Це моя жінка.

Я (Тримав у руці шклянку з кавою і випустив її. Вона, на жаль, не розбилася. Але схиляю голову під стіл, удаючи, що шукаю куснів розбитого шкла. Він чемно помагає мені збирати). Дякую вам... ах, залишіть це... Нехай собі це кельнер... Нічого не шкодить... Я попросту незручний.... Які тепер подають шклянки по каварнях... Нечувана річ... у руках не тримаються!

Він (Мовчить).

Я (Теж мовчу, дивлюсь кудись у бік. Дивлюсь так, щоб його не стримувати, коли він хотів би відійти).

Він (Мовчить).

Я (Енергійно, з жестом розпуки): Но так!... Ага! про що таке ми тут говорили?...

Він (Скромно): Про мою жінку.

Я: Ага, правда... Як це я вже вам пробував пояснити... Тільки не перебивайте мені тепер... і не перечте. Нема в тій пєсі ніякого режисера... Такі твори... а ще й коли маємо перед собою такий драматичний талант як Вашої Вповажаної добродійки, тоді справжній директор, інтелігентний, не повинен давати їй ролі, що не йде по лінії її таланту... Директор великоміського театру, наприклад, ніколи не дозволив би на те, щоб так високо наділена природою, знаменита артистка... така, що має в собі таку динамічну силу комізму, ...но, і стільки чару, щоб вона розтрачувала своє мистецтво. Він чекав би на відповідну ролю, що могла би підкреслити її прикмети. І тому, як я вже сказав, я був попросту обурений... і хотів кинути кріслом на сцену, як можна таку знамениту артистку втягати до такої дурної пєси.

Він (Мовчить).

Я (Вже осмілений говорю зовсім гладко): До такого скандалу допускати не вільно! Ви не гніваєтесь на мене, але я знаю, що ви людина інтелігентна і з вами можна бути щирим: не вільно ніколи доброї мистецької сили використовувати до гри такої жахливої нісенітниці. Я добре розумію, що таке провінція. Тут треба пристосовуватись до провінціяльного смаку. Алеж столичні театри мають маса добрих творів, уже випробованих одноактівок і не треба замість них виставляти всякі проби пера провінціяльних мазунів...

Він (Мовчить).

Я (Лекше стало мені на серці і кажу собі нишком: „Но, слава Богу, що я все це якось загладив". Тоном морального обурення говорю далі): З якого смітника підібрав ваш театр такого „Соловейка"? Хто написав це ідіотське видовище?

Він (Свідомий своєї вини): Я.

Перекл. аб.

У 80-ліття Софії Русової.

Громадяни!

Дня 3. березня (18. лютого ст. ст.) сповняється вісімдесять років із того часу, як у невеличкому затишному чернигівському селі побачила світ визначна українська громадянка, непересічної міри педагогічна діячка, відома нам усім популяризаторка, невсипущий борець за права жінки й людини

п. Софія Русова,

професор Українського Педагогічного Інституту ім. Михайла Драгоманова у Празі.

З імям сімі Русових звязана поважна доба українського національного руху. Її дім був довгі роки осередком національного життя, тут викристалізовувалася громадська українська думка, тут виростали раз-у-раз нові ділянки для української культурної, освідомної, літературної, практично-педагогічної і наукової праці. Бо як ріжноманітні були зацікавлення сімї Русових, так і ріжні були ділянки їх широкої праці: і статистика (Олександер Русов), і географія, етнографія, політика (син Михайло Русов), і природознавство (син Юрій Русов), і музика (донька Любов), і літературознавство, педагогіка, найріжнородніша громадська діяльність — сама Ювилятка.

За ту широку діяльність доводилось сімї тяжко покутувати. Не оминула кара й нашої Софії Федорівни — був час, що московська вязниця була частішим місцем її перебування, ніж власна домівка, яку, до речі, через переслідування доводилося часто зміняти.

Алеж усі ці переслідування, всі родинні нещастя, звязані з цими переслідуваннями, не встигли вбити духа п-і Софії. Вічно рухлива, повна енергії, вона діждалась ясних днів 1917—1918 р., сама брала участь у відродженні Країни, а коли над нашою Батьківщиною знялася червона пожежа, вона далі, на еміграції, невсипущо працює для улюбленої своєї ідеї.

Вісімдесятьліття застає п-ю Русову повною сил, повною свіжости, повною віри в наше найкраще майбутнє.

Громадяни! Наш обовязок кличе нас до того, щоб відзначити це вісімдесятьліття визначної українки окремим святом. Свято таке святкуватимемо скрізь, де до того є змога. Святкуватиме Львів, святкуватиме ввесь край. І святкуватимемо всі, все свідоме українське громадянство. Це буде акт нашої вдячности для Ювилятки, для цілої такої заслуженої для української справи сімї Русових.

Відсвяткуємо це свято у Львові академією 2. квітня і з нагоди вісімдесятьліття подумаємо про те, щоб улегчити важке матеріяльне становище Софії Федорівни.

Підписані установи, що їх робота своїм характером вяжеться з довголітньою працею п. Софії Русової, звертаються до вас усіх, Українські Громадяни, щоб ви причинились по своїм силам до гідного відсвяткування ювилею. Шануючи своїх діячів, ми себе самих шануємо. Ювилейні свята на честь С. Русової будуть для того явним доказом.

Жертви на ювилейний дар просимо присилати до Земельного Банку у Львові (вул. Словацького 14) із зазначенням „На ювилейний дар Софії Русової".

За Центральне Українське Жіноче Товариство „Союз Українок" у Львові:
Мілена Рудницька, голова, Лідія Горбачева, секретарка.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові:
Д-р Іван Брик, голова, Микола Дужий, секретар.

За Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові:
Д-р Іван Раковський, голова, Д-р Іван Крипякевич, секретар.

За Українське Педагогічне Товариство „Рідна Школа" у Львові:
Микола Заячківський, голова, Д-р Ст. Гайницький, секретар.

За Товариство „Учительська Громада" у Львові:
Вол. Радзикевич, голова, Д-р Василь Лев, секрет.

За Товариство „Взаїмна Поміч Українського Учительства" у Львові:
Іван Лилик, голова. Андрій Зелений, директор.

За Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України:
Володимир Дорошенко, голова, Микола Тарановнч, секретар.

За Діловий Комітет:
Ольга Ціпановська, голова

З польської преси.

„Небезпека для польщини"
чи протиукраїнський тактичний маневр?

Під повищим наголовком находимо у „Бюлетені П.-У." ч. 8. з 23. лютого ц. р. велику статтю І. Кедрина. Головна теза тієї статті та, що

„цілий крик про українську небезпеку, яка загрожує „кресам", про „корчення польського стану посідання" про загладу, гноблену і навіть вже безнадійно загибаючу польщину супроти тріюмфуючих українців, цілий той крик є звичайним *блефом*. Це ніщо інше, тільки один із засобів протиукраїнської нагінки, як тільки черговий тактичний маневр, врешті тою страшенне наївний, призначений виключно для осіб, що цілком у фактичному стані речей не орієнтуються, для поляків з інших частин держави і для самої Варшави".

Пригадавши у загальних штрихах теперішню українську дійсність у Польщі, автор доходить до висновку, що „ми, українці, бачимо у тих (польських) окликах радше свідомі кпини, ніж чесне бажання розглянути справи, що торкаються співекзистенції двох народів". Однак автор признає, що поруч із „політичними грачами, висококваліфікованими спецами від протиукраїнської нагінки", є ще й чимало чесних поляків, які нарікають, що „корчиться польський стан посідання", хоч і ненавидять ендецьку крикливість. Як причину всіх тих нарікань наводить

1) „*заздрість*", якщо в якійнебудь ділянці удалось українцям здобути щось, що виказало вищість над аналогічною біляксовою позицією поляків, 2) „*страх*, що не вдасться зберігти тривко цілого того польського стану посідання, який став змонтований тільки коштом механічного, — законами й розпорядками, — зменшеного стану українського посідання", і 3) *огірчення*, що щораз важче надії польський стан посідання розбудовувати коштом українського та що нема ані матеріяльних засобів ані потенціяльної енергії, щоб заступити ті легкі здобутки муравлиною творчою працею.

В дальшому автор широко аналізує всі ті три, свідомі або підсвідомі, почування польських патріотів, зупиняючись зокрема на явищі пересичення польського національного ринку вартостями, яких сьогодні польське громадянство не може ані стравити ані втримати.

...„Взагалі ціле підтягання себе насилу до ролі не лиш господаря і володаря краю, але просто вевче єдиного її мешканця з виключно польськими потребами й аспіраціями, ціле те наставлення на „паньство народове" у „упривілеєний нарід" згідно з Дмовським і Ст. Ґрабським, у зустрічі з дійсністю *мусіло* зазнати потрясення. Просто на довшу мету не всилі втриматись. З одного боку не дозволяє на це державний скарб і повне зубожіння польського громадянства, з другого натиск українського елементу, якого в інтересі держави не можго на легковажити і який не дозволяє, щоб його тримали під накришкою..."

Далі автор наводить приклади, як поляки все ще не можуть „привикнути", що українців є „аж так багато" та аналізує закиди польської преси під адресою польського громадянства, що воно інертне і не виявляє такої енергії при творенні цінностей, що українці. Головна вина тут не польського громадянства, а системи державної організації, яка утотожнила державно-адміністраційний і громадський елемент та його функції і у висліді довела до викривлення обох понять — і державного і громадського. Польське громадянство привикло, щоб за нього думав і діяв адміністраційний апарат, зновуж адміністраційний апарат збюрократизував методи громадської праці.

„Так як є, інакше бути не може, а хто „інакше" вимагає і обвинувачує „суспільні чинники" не зрікаючись засади державної уніфікації та централізації в їх найгірших істнуючих формах, та не зрікаючись етатизації у формах цілком карикатурних, той не має права вимагати більших проявів енергії, ніж та, яку проявляють п. Грабик і тов.: лайкою".

У відповідь на запит „що діяти?", автор відповідає, що єдина для поляків рада погодитися з думкою, що *мусить* скорчитись той польський стан посідання, який є штучний, збудований на кривді українців „не тій кривді з поговірки й у лапках, але справжньої, глибокої, вічно болючої, якої не можна затушувати ніякими гарними слівцями ані — погрозами". Тут ширше автор зупиняється на прикладі такого „корчення" польського стану посідання, на аграрній справі, зокрема на актуальній проблемі парцеляції польських поміщицьких маєтків, доказуючи нісенітність твердження, що це виключно „польська земля", яка має перейти в „польські руки". Пригадує пацифікацію та відрух деяких польських дідичів і виясняє його причини.

Спротив польського громадянства проти теперішніх спроб злагоди національних взаємин автор вважає теж у великій мірі фікцією, блефом.

Той спротив робить польська державна адміністрація і місцеві санаційні діячі, які відгривають сьогодні спомини ославлених королят з XVI.—XVII. ст. Не є правдою, що в Польщі стільки політик, скільки дільниць: стільки є політик, скільки старостів, ба навіть скільки місцевих величин, які приписують собі право впливати на хід державних справ і на характер національної політики. Санація тих відносин залежить виключно від уряду".

Автор дає низку прикладів на доказ, що саме уряд не виявляє в даній справі потрібної енергії, допускаючи до жалюгідних виступів та постійної поведінки людей, залежних виключно від уряду. М. ін. автор вказує на політику старостів в їх ролі предсідників повітових самоуправних рад, поведінку посла Екерта, субвенціонованих часописів і т. п.

„Даймо собі спокій із пошукуванням якихось способів „оздоровлення настроїв" польського громадянства. Уряд при нинішній структурі держави має величезні, майже необмежені можливости впливати на ті настрої відповідно до потреб, що їх диктує державний інтерес".

Автор кінчає висновком, що післятравневе правління, яке мало відвагу й енергію вести „пацифікацію", Берестя, Березу, ломити старі польські партії та видавати непопулярні фінансові декрети болючі для світа праці, — повинно мати силу змірятись з потенціяльною антиукраїнською енергією місцевих польських чинників. „Мусять бути творені доковані факти, мусять бути рішені закони і видані розпорядки, мусить бути переведене їх риґористичне виконання. Тоді й польське громадянство напевне погодиться з новим станом речей і навчиться думати трохи інакше". Автор завважує, що коли з деякими речами те польське громадянство годилося тому 20 літ, то зможе з ними погодитись і тепер: „Чи посідання власної державности впливає на душу аж так деморалізуючо, а на уми так ослаблююче, що ті справи були можливі тоді, а неможливі тепер?!.."

З РОСІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Москаль про політику УПР.

В московському щоденнику „Сегодня" (виходить у Ризі) з 25-го лютого ц. р. його варшавський кореспондент, Н. Волковиский, у звязку з останніми виступами УПР м. ін. пише:

„На першому пляні українського політичного життя стоїть тепер віцемаршал сойму Мудрий. Він є провідником тієї групи політиків, що вела перші переговори з нинішнім премієром, його імя стрічаємо у всіх часописних вістках про делеґації, приняті тим чи іншим державним мужем Польщі. Каріера п. Мудрого — типова каріера західно-европейського політичного діяча: він вийшов з рядів журналістики, він був і залишається головним редактором українського щоденника „Діло". Особисте враження, яке він робить: поважна вдумчивість, гнучкість політичного думання, уміння постійно працювати над питаннями тактики, вміння пристосовувати її відповідно до умовин моменту та обстанови.

Українці піддержують польський уряд там, де вчора атакували його з висот опозиції. Та вони вимагають компенсати: після домагання українського університету у Львові вони висунули нове домагання — хочуть віцеміністра внутр. справ зі свого середовища. Майбутнє покаже, чого вдасться їм добитись. Майбутнє теж покаже, якої тактики вони будуть придержуватись, якщо не всі їхні домагання будуть заспокоєні. Частина польської преси різко виступає проти українських домагань. Та обєктивність каже звернути увагу на те, що галицькі українці доказали, що вони реальна політична сила, гарно й уміло зорганізована. Тон їхніх парляментарних виступів дуже діловий. Вони ведуть позакулісові переговори. Виступають продумано, зясовують свої домагання і позиції недвозначно. Питання про ступінь довіря обох сторін до себе — це питання майбутнього".

На літературні теми.

Чи справді повість буцім-то релігійна?

Д-р М. Рудницький, покликуючись на слова проф. В. Радзикевича, закидає повісті Н. Королевої „1313", будьто вона не є релігійна і не є католицька. Такий закид є зовсім нестійний і не має ніякої підстави. Навпаки, повість „1313" є вповні католицьким твором, що змічняє католицький світогляд та етичні почування. Ось докази:

Проф. В. Радзикевич умотивував свій закид на дискусійнім вечорі (30. I. ц. р.) тим, що католицький світ у цій повісті заступають типи умово і духово дуже сумнівної вартости, тоді як ворожий світ репрезентує діявол Бертрам і чернець Бертольд, постаті рухливі, з прикметами ініціятиви, енерґії і вищої індивідуальности. Проф. В. Р. помиляється в самім заложенні, бо Бертольд не є репрезентантом ворожого католицизмові світа; він є тільки постатю, на якій авторка наглядно показує правдивість християнських поглядів і засад. Колиб у повісті не було ніяких інших постатей, тільки Бертрам і Бертольд, то й тоді повість булаб уповні християнська і католицька, без заміту під цим оглядом. Це своє твердження спираю на таких фактах:

Вже в I. розділі показує нам авторка Константина, сина лицаря, що не слухав і не шанував свого батька. За те, згідно з 4. Божою заповідю, зустрічає його кара; він не чується щасливий у житті, тратить батька і сам у молодім віці кінчить життя серед катастрофи (106. стор.). Гріх проти 4. заповіди осмілює діявола і він закладає свої сіти на Константина навіть і тоді, коли цей стає черцем Бертольдом. Спершу бережуть його, згідно з християнською наукою, перед наступом злого духа релігійні практики, а коли Бертольд їх занедбує (69. ст.) і випадково губить посвячений нашийний хрест (77), діявол, прибравши приємну для Бертольда постать ченця Бертрама, розпочинає наступ. Але, як каже християнська релігія, щоб діявол опанував людську душу, на це треба її добровільної згоди. Бертрам такої згоди домагається і її дістає (80). Заволодівши душею Бертольда всецьло, веде діявол його вже легко випробованим шляхом. Розбуджує в нім велику гордість ученого й винахідника, почуття вищости над іншими, жагу безсмертя, яка каже йому бачити не в позагробовім житті, а в славі, силі, могутности, пануванню і докованню безсмертних діл. Саме в цім місці постать діявола в прибранім людськім тілі найсильніша, його арґументація приманчива і це мабуть місце дало підставу до закидів. Алеж Бертрам (діявол) висуває зовсім подібні арґументи, як ті, що ними спокушував злий дух Ісуса Христа на пустині (слава, могутність, влада). При тім авторка береже читача перед впливом тих арґументів двома способами: 1) раз-у-раз освідомляє, що те все говорить діявол, бо читач спостерігає його кінське копито, замісць черевика (99), з жахом бачить, як Бертрам самим своїм зором убиває юродивого Абеля (99), а передтим Нарциса (90), тощо; 2) не спекулятивною дискусією, але чимсь куди сильнішим, саме описаними фактами й образами доказує, що діявольські арґументи нестійні, бо навіть винаходом стрільного пороху Бертольд безсмертя не здобув. Уже в 100 літ згодом найстарші люди не знали, котрий з двох чорних ченців („Шварців") був винахідником, яке їх правдиве наймення, рід та походження (і донині того не знаємо). Зате безсмертність, не лише в небі, але частинно й на землі осягнув праведний Нарцис, бо на його могилі все, і в зимі, зеленіли цвіти та зберігали память про праведника (113) та Абель (його череп, 113). І саме, щоб це показати, додала авторка останній розділ як епілог, а не тому, що не вміла повісти скінчити, як думає д-р М. Рудницький.

Я міг би тими арґументами вже вдоволитись, бо саме за помічю тих двох постатей виказала авторка акцією, фактами й образами всю позитивну вартість католицько-християнських прав, через що повість є вповні католицька. Одначе додам ще кілька слів і про інші постаті. Нарцис і Абель люди мало освічені, але праведні з шляхетним серцем, виведені для контрасту. Люди з великим розумом не мають чого бути горді, бо люди мало розумні густо-часто схоплюють своєю інтуїцією вірніше життєві правди (хоч би вичуття присутности діявола, 83, 86-7, 98) і перед Богом можуть бути вартісніші.

Крім того порушені в повісті й інші християнські проблеми. Для черців куди небезпечніші амбіції, гордість, бажання слави і грошей, як любов до жінок (105-6, 59). Померлі душі можуть остерігати живих (98). — Провидіння відкриває часом людям рубець майбутности у привиді (91). — Глибокі розважання про смерть (43-44). — Любов природи в дусі Франца з Асижу (84). — Винаходи за помічю діявола, хоч мудрі та штудерні, то проте для людства погубні — Ора et лябора — два стовпи рівноваги людського духа: впаде стовп ора, не встоїться і лябора (Бертольд). — Ці і цілу низку інших католицьких і релігійних елементів зустрічаємо в повісті „1313", що роблять її вповні католицькою.

Гадаю, що ця аналіза твору розвіє всякі леґенди про його „буцім-то релігійність".

Д-р М. Рудницький пише: „Щойно, коли видали її („1313") „Дзвони" (до речі: не прочитавши її як слід), пустили зовсім неоправдану рекламу про її католицизм, щоб виправдати це видання і вдарити в релігійну струну, мабуть з демагогічною метою". („Діло", 19. II. ц. р.).

Цей здогад неправдивий, як це читач сам наглядно бачить з повищих моїх виясненъ. Зрештою, чи хтось може повірити, що видавець у нинішніх таких тяжких для книжки часах віддав до друку повість, навіть „не прочитавши її як слід"?

Петро Ісаїв.

Львів, 22. лютого 1936. р.

•

Не можу, на жаль, найти тих усіх правд у повісті „1313", де авторка так наївно передає релігійні проблеми, що читач і не догадується, що вона має на меті. Коли так інтерпретувати різні вчинки героїв, то неодна американська сензаційна фільма, яка кінчиться карою грішника та його каяттям, теж мала би право до назви релігійної. Гадаю, що більшість читачів буде тої самої гадки, що і члени жюрі, які не могли найти в повісті Королевої ясної та літературно переведеної ідеї.

М. Рудницький.

Нарада „Рідної Школи".

В пятницю 28. лютого ц. р. відбулася в салі „Української Бесіди" нарада, на яку Головна Управа Р. Ш. запросила представників партій, установ, преси та організацій. На нараді бачили ми теж Преосв. Кир Івана. Тема нарад — зясування фінансового пляну, щоб санувати Р. Ш.

Нараду відкрив голова „Р. Ш." дир. *М. Заячківський* в год. 6.25 вечором. Промовець підкреслив, що довги Р. Ш. сягають 297.000 зол. За перше піврічча ц. р. є всього 5.000 зол. недобору. Цю обнижку недобору вдалося осягнути завдяки редукції трьох урядовців у централі та обнижці платень шістьом учителькам у Львові.

Опісля скарбник Т-ва д-р *Дмитро Левицький* подав головні напрямні праці Р. Ш. на майбутнє та обговорив тези фінансового пляну. Референт пригадав, що з 3.000 українських народніх державних шкіл перед війною залишилося нині ледви яких 150. На 65 державних ґімназій у Галичині є ледви 5 українських держ. ґімназій. На сотку фахових шкіл українці мають ледви одну. Зате не мають ніодної державної захоронки, ніодної високої школи на 22 польські високі школи. Тому не диво, що на українських землях число неграмотних вагається від 40—75 відсотків населення. Це жахливий стан. Промовець згадав далі, що на вдержання дотеперішнього стану шкіл Р. Ш. треба 1,100.000 зол. річно. Постійні вплиои до каси Р. Ш. дадуть 600.000 зол. Решту грошей мусить зложити українське громадянство, бо завдання Р. Ш. велитенські: розбудова народніх, фахових і середніх шкіл, допомога студентам та опіка над нашими західними окраїнами і північно-західними землями. Тому фінансова комісія виробила такий плян, якого реалізація уможливить Р. Ш. сповнити своє завдання. Основна вимога Р. Ш. до громадянства така, щоб кожний повнолітний громадянин (ка) став членом Р. Ш.; щоб кожний українець платив крім того Р. Ш. 1 прц. від свого доходу; щоб усі установи платили Р. Ш. 1/4 прц. від обороту; щоб власники облігацій „народової позички" відступили Р. Ш. бодай половину своїх облігацій; щоб курці і ті, що вживають алькогольних напитків, платили 20 прц. пропитих та прокурених грошей; щоб партії платили Р. Ш. 24 прц.; вкінці, щоб кожне місто, містечко і село — крім коляди і писанки за Р. Ш. — уладило бодай одну виставу або один фестин з доходом на Р. Ш. Цей плян можна здійснити, але преса мусить викликати відповідний настрій між громадянством. Велика ціль Р. Ш. вимагає дійсно великих засобів і наше громадянство мусить їх дати.

В оживленій дискусії забирали голос: д-р Л. Ганкевич (двічі), д-р К. Коберський, д-р І. Козак, пос. В. Кузьмович, п. Сильвестер Герасимович, дир. Ясінчук (двічі), ред. Паліїв, д-і М. Рудницька, інж. Прокопів, дир. Герасимович і вкінці д-р Д. Левицький. Всі промовці заявлялись за поширенням діяльности Р. Ш. та за відповідною її фінансовою підтримкою.

Нараду замкнув голова дир. М. Заячківський в год. 9.30 вечором.

Інтерпеляції.

Останніми днями внесено в соймі такі інтерпеляції: Інтерпеляцію ч. 12 вніс пос. д-р Степан Баран до міністра внутрішніх справ у справі необоснованої оплати, місце постою, яку побирає міська управа в Устриках Долішніх, пов. Лісько, львівського воєвідства.

Інтерпеляцію ч. 13 вніс пос. д-р Роман Перфецький до міністра внутрішніх справ у справі нарушення органами державної адміністрації новиних прав греко-католицьких душпастирів, які їм прислуговують в урядовому листуванні з державною і самоуправною владою та судами.

По широкому світі.

Президент Фінляндії приняв димісію міністрів — членів шведської партії. Ледви чи зреконструують кабінет скорше як до тижня.

Мексик погодився взяти участь у панамериканській конференції; до вибору місцевости, де вона має відбутися, не привязує ваги.

Невдачний переворот. З Буенос Айрес подають вістки про намаганий військовий переворот у Чіле. Уряд викрив приготування й арештував організаторів перевороту впору.

—o—

САМОГУБСТВО 18 ВИЩИХ СТАРШИН.

Прем. Окада живе.

ТОКІО, 29. 2. ПАТ. Урядові війська заняли в год. 7.45 головну кватиру повстанців, яка була в президії ради міністрів.

Агенція Домеі повідомляє: В радіо оголосили комунікат, що до год. 12.50 повстання здавили. До год. 9.30 піддалося 400 учасників бунту. О год. 10.40 піддалися всі повстанці крім малого відділу в готелю „Санно“.

ЛЬОНДОН, 29. 2. ПАТ. З Токіо повідомляють, що міністерство війни усунуло 15 старшин, провідників повстання, між ними трьох сотників, 5 поручників і 7 підпоручників.

ТОКІО, 29. 2. ПАТ. Під натиском влади 18 старшин, які були провідниками повстання, відобрали собі життя стрілами з револьверів.

ЛЬОНДОН, 29. 2. ПАТ. З Токіо повідомляють: Прем. Окада вратувався. Премієр Окада два дні скривався у своїй хаті, в четвер вдалося йому втекти, в пятницю пополудні зголосив димісію. Цісар димісії не приняв і премієром залишається далі Окада.

НОВИНКИ.

— **Приймаю пацієнтів у моїм заведенні, вул. Сикстуська 17, від 9—1 і від 3—6.30. В неділі свята за попереднім зголошенням. Урядовці і шкільна молодь користають зі знижок при пльомбуванні і вставлюванні зубів. Насс.** 2—2

— **На бажання** галицької ділянці „Центросоюз“ відкрив 29-го лютого ц. р. свою чергову крамницю при **вул. Зибликевича 2.** Це є вже побіч Крамниць: Ринок ч. 2, — На Байках ч. 8, — Личаків ч. 50, — Жовківська ч. 175, — пята з черги крамниця Ц. С. з продажю вудженин і мяса 2—3

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. **19-115**

— **Деякі наші читачі і передплатники,** які дістали календар „Криницю“ на **рік 1936, не вирівняли** ще належитости за нього. Просимо при висилці передплати на березень не забути вирівняти належитости за календар у квоті зол. 1.50.

— **Гей, гей! Де ті часи,** коли всі наші знайомі й приятелі були згуртовані разом. „В єдности сила“ було їх гаслом і тому всі гуртувались у ресторані Флісера. Тепер усе розпорошене... Чи не краще булоб повернутися до давнього і сходитись до Флісера на товариську гутірку гуртом?! 1588

— **Лише до 31-го березня** продає **Книгарня Шевченка,** Львів, Ринок 10, та філії в Перемишлі, Стрию, Луцьку, Кремянці та Ковлі **книжки і ноти по знижених цінах.** Знижки від **30—80%.** Докладні катальоги та інформації даром і оплачено. Гроші пересилати на конто ПКО 154.627 або розрахунковим переказом на конто 94 (до 50.— зол. пересилка даром). 1579

— **Вечір рецитацій Юліяна Геник Березовського** при співучасті Лесі Кривіцької і Евгенії Зарицької (спів), акомпаніямент Кудрика, відбудеться в малій салі Народнього Дому в понеділок **2. III. 1936.** Початок в год. 7.30 вечором. Білети від **50** сот. до **2** зол. продає Народній Базар.

— **Найновіше 5-те число „Назустріч“,** яке розсилаємо нашим передплатникам, приносить такий зміст: Д-р Р. Зубик: Княжий Львів — посередник між Сходом і Заходом. — Ірина Вільде: Вибір товаришки. — Михайло Островерха: Мистець нестримного палу. — Святослав Гординський: На шляхах формальних шукань. — Михайло Рудницький: Верлен — блудний син, непоправний. — Лідія Бурачинська: Вечір народньої ноші. — Поль Верлен: Поезії. — Осип Бондарович: Чого ніхто не краде. — Наша культурна потреба. — Коли боги сходять на землю. — Українська хроніка. — Літературний Бім-Бам. — Летіло 40 сорок... У числі кільканадцять знимок.

— **Засідання Комісії Мови при НТШ у Львові** відбудеться в понеділок, 2. березня ц. р. в год 6 веч. в канцелярії Т-ва.

— **Ярмарок українських промислових виробів** у салях Народнього Дому, вул. Рутовського 22. III. п. в днях 4.—14. березня. Відвідуйте!

— **Популярний потяг до Володимира.** На день 3. березня ц. р. організують популярний потяг зі Львова до Володимира. Білети в ціні 6.50 зол. можна замовляти в бюрах подорожі.

— **В память Квінта Горація Флякка** відбудеться старанням фільольогічного кружка учнів української гімназії в Перемишлі в неділю 1. березня ц. р. клясичний вечір з нагоди 2.000-ліття уродин римського поета. Початок в 17. год.

— **З радія.** Радіостанція в Гільверзум (1875) надає вівторок 3. березня оркестральний концерт під дир. Ван Ральте. Сольо **Любка Колесса** (форт.): 1) Шопен: Фортепіяновий концерт е-моль, 2) Свендсен: Зорагаіда, симф. поема. Початок концерту в годині 22.50. — Львівська радіостанція надає вівторок 3. ц. м. год.18.30 відчит д-ра Г. Балька „Український поет у честь Міцкевича“.

— **Зміна аптичних годин.** Аптикарська палата повідомляє, що від 1. березня ц. р. всі прилюдні аптики у Львові будуть зачиняти в год 21. (9. вечором), а що другу неділю в год. 14. (2. пополудні). Дижуруючі аптики будуть по

ПРОФ. Д-Р ВАЦЛАВ МОРАЧЕВСЬКИЙ.

ВИСТАВА НОВАКІВСЬКОГО.

Посмертна виставка праць О. Новаківського складається з творів, що належать до ріжних періодів його творчости і до ріжних родів малярства. Ті твори можна би поділити на краєвиди, на твори жанрові і теми релігійні. Цей поділ тим більше оправданий, що мистець у тих трьох родах — ріжний і поруч одностайного, під деякими оглядами, способу малювання, можна запримітити й ріжні стилі. Нпр. виразний вплив византійства в його релігійних образах (Мадоннах і Христі) — інший і може зовсім ріжний від східного стилю є спосіб малювання жанрових образів, інший нарешті стиль у пейсажах.

Пейсажі — дуже численні — представлені на тій виставі, проявляють незвичайне відчуття краєвиду; їх можна порівняти до жанру Станиславського — такого своєрідного і такого дуже ріжного від англійського малярства або французького.

Певно, Новаківський вносить у малярство краєвидів свій питомий стиль, що лише на око зближений до звичайних способів малювання. Більшість із тих краєвидів — поза шкіцами — має риси особистого розуміння кольориту. Особливо дуже характеристичні для Новаківського небо й гори і характер той виразно виявляється в творах його численних наслідувачів, які переняли найчастіше лиш одну барву, невільничо її надуживаючи, коли сам майстер уважав її тільки за один з численних способів виразу. Вже і у вчаснішій творчості слідно те почуття міри мистця і небуденний лірізм його настрою; лежить це в умілости розпоряджати вальорами і в особливім кольористичнім хисті Новаківського. Ніхто лінше не вмів віддати якогось рожевого блиску сонця, що заходить, розлитого по траві і деревах; ніхто ліпше не вмів висловити чи то страхіття злив, чи то яскравости снігів або, нарешті, розпучливого настрою деяких вечірніх сутінків. І тут Новаківський виказав одну з видатних рис свого хисту — оту „літературність“, яка може вражати декого, але яка всеж належить до привілеїв артиста, бо хтож має виразити пластично думку, як не маляр-пластик? А думки ті і почування були у Новаківського свіжі, і живі, і незвичайно ріжноманітні, а разом з тим дуже своєрідні. Не хотів він бачити у краєвиді лиш мішанину барвистих плям, хоч ніхто ліпше від нього не володів барвними ефектами, ніхто не був більше „закоханий“ у барві, а свідчать про це його студії квітів і деякі з жанрових творів, у яких барва неначе шаліє, висуваючись на перший плян.

Отже не вважаючи на найріжнороднійші барви, бачив Новаківський у краєвиді завсіди якусь „історію“, завсіди йому „грало“ щось у тих настроях, завсіди снувалося щось по темних гірських проваллях, по темних яругах, у глибині лісів, завсіди страшило щось у замчищах і шаліло по небу. Вираз цього дають так дуже ріжнородно схоплені форми катедри Св. Юра — почавши від тихих зимових кольорів і скінчивши на кріваввих блисках соняшного заходу — всі пори дня й року знайшли свій вираз у передачі тої катедри, всі легенди, вся туга і прочуття знайшли своє втілення у формах цієї будови.

Більшість жанрового малярства носить ті самі прикмети символічних форм, які особливо вражають у деяких портретах. Портрети давніх часів і деякі жанрові сцени вільні від того і є прикладами імпресіоністичного мистецтва з усіма його додатніми прикметами. Тут мистець розвинув свій дар характеристики і цілий свій рисунковий талант. Портрети жінки і сина скомпоновані і рисовані надзвичайно гарно: не забуто про ніякий деталь, навіть про знуджену міну розвезеної дитинки, про драпіжливий рух ручечки (на що звернув увагу проф. Ян Батор Антоневич), про пишноту того фіолетового убрання. Великі додатні прикмети рисункові мають постаті Осмомисла, портрет сина, які мають у собі щось з пластичної різьби, неначе Донателльо в рисунку.

Одначе, портрети пізніших часів мають інший стиль і вносять до характеру обличчя характер окруження і життя, нераз дуже субєктивно відчуваний Новаківським. Отже є тут пророки — ніби Мойсеї Мікель Анджеля, є якісь руки неначе Гудонівського, Вольтера, затиснуті й пожадливі, і тою символікою робить Новаківський часами свої портрети такими чужими для пересічного глядача.

Останній період творчости мистця — під оглядом субєктивного відчуття — є дуже ріжний від початкових, які можнаб назвати академічними. Портрет жінки, нарядини, це спокійне малярство досконалого учня краківської школи, але потім видно вже бунт проти схем. Ані Леда, ані Довбуш не числяться з клясичною формою — видно виразно деяке переборщення форм і барв. Леда стає символом жіночости, а страхіття повені виражається незвичайною барвою жіночого обличчя в червоній хустці на голові.

Окремим відділом творчости мистця є квіти і тут слідно ріжні періоди розвитку. Від тихих, пізніх доступного всім чару садів з квітками переходить мистець до останніх студій квітів, до їх символічних форм, пошарпаних напором росту чого життя, що бють барвами і блиском.

Постать Мадонни, нарешті, має свою історію. Почалося від створення Матері Божої з чорним обличчям, що в сріблистих опонах линула над чорною церковкою — сама чорна обличчям, як старе дерево церкви. — а в її сріблистих шатах крилися постаті святих і лицарів, таїлося минуле і майбутнє народу.

21. години освітлені, інші будуть вивішувати на зачинених дверях орієнтаційну табличку, які аптики в сусідстві відчинені.

— **Конкурс на шкільні підручники.** Міністерство освіти оголосило конкурс на підручники для першої кляси гуманістичного ліцею, що буде продовженням теперішньої зреформованої 4-клясової гімназії. Підручники, що будуть введені до шкільного вжитку в шкільному році 1937/8, слід зголосити до конкурсу до 30. травня ц. р., а до 1. лютого 1937 р. предложити до оцінки.

— **Новий текст польського національного гимну.** Польська академія літератури оголосила конкурс на новий текст польського національного гимну. Конкурсовий комітет вибрав уже з надісланих текстів деякі і предложив їх президії академії до затвердження.

— **Потяги в снігах.** На території снятинського і городенського повіту була тому тиждень велика снігова заметіль, що припинила залізничу комунікацію з Буковиною. Серед заметів, до 3 метрів заввишки, застрягли потяги по обох боках кордону. Пасажири мусіли покинути потяг і їхати дальше санками. Щойно при допомозі окремих паровозів і снігових плугів з Коломиї та Станиславова добули потяг із заметів. Те саме діялося по румунському боці, де з допомогою засипаному румунському потягові приїхали паровози з Чернівець.

— **Загирили український будинок.** Міська рада в Холмі на засіданні 12. лютого ц. р. рішила, щоби місто купило поверхову камяницю при вул. Оболенській, колись побудовану українською „Рідною Хатою“, а тепер зліцитовану. Про цю сумну справу була вже у нас згадка.

— **Як обновився образ?** Глинянщина переживає сензацію. Кажуть, що образ у старій деревляній церкві в Глинянах змінився загадочним способом, принявши ясні свіжі барви, немов новонамальований. Образ представляє Розпяття Ісуса Христа. Вістка про цю обнову розійшлася по околиці і тепер маси народу тягнуть до Глинян, щоби подивитись на „чудо“. Кажуть навіть, що одна хора жінка на вид цього образу подужала. Компетентні повинні виснити справу.

— **Остерігаємо!** Пишуть нам із міста: По Львові кілька днів крутився якийсь Демяненко, по виговорі придніпрянець, подаючи себе за старшину української армії, учасника зимового походу, нещасного емігранта безробітного, що приїхав з Люблина, де мав працю, лишив там жінку і просив допомоги. Своїм балаканням, плачем, виглядом дійсно викликує жаль і кожний йому помагає. І ми помогли чим могли, аж вкінці Демяненко вкрав 4 пари убрань, білля, так що чотирьох людей лишив без нічого. По своїх виступах у Львові Демяненко виїхав мабуть до якогось іншого міста. Тому остерігаємо перед таким типом, якого слід віддати в руки поліції, та просимо повідомити на адресу: Андрій Зокінчак, Львів, Коперника ч. 5, офіцини, партер.

— **Жайворонки прилетіли.** Із центральних воєвідств повідомляють, що в останніх днях появилися там жайворонки. Збаламутила їх сьогорічна вередлива зима, подібно як бузьків та інші птиці, що свій поспіх у повороті з теплих країв переплатили життям. Появилися також масово шпаки і вже пораються коло своїх гнізд. Вилазять наверх також комахи. Може вже справді йде до весни.

— **За розбудову садівництва.** В Заліщиках відбулася конференція у справі садівництва і виноградарства на терені теплого Поділля і Покуття та Косівщини. В конференції взяли участь представники огородничо-садівничих організацій, приватних власників садів і представники влади. В дискусії про теперішній стан садівництва та виноградарства ствердженo гарні успіхи, які осягнено в цій ділянці, вказуючи на 200 горгосельних садів і понад 150 гектарів виниць. Вирішено плян розбудови садівництва і виноградарства на теплому Поділлі та Покутті. Програма обіймає м. ін. праці з ділянки шкільництва, досвідовости, пропаганди і підтримки розвою та розводження нових виниць і садів при помочи державних кредитів.

— **Німецька преса про „Живу газету“.** Сходини Спілки Українців у Німеччині 20. лютого ц.р. знайшли широкий відгомін у берлінських і провінціональних часописах. Найкраще довге звідомлення подав „Берлінер Тагеблят“ з 25. ц. м. під наголовком „Голодова смерть у Совітах“ (заступниця — княжна Кропоткіна). Гарна замітка появилася в „Берлінер Моргенпост“ з 22. ц. м. під наголовком „Доля селянства в совітській державі“ (заступник — д-р фон Остерроот). Також і „Берлінер Льокаль-Анцайгер“ з 22. ц. м. надрукував прихильну згадку (заступник — проф. д-р Клятт). Тижневик російською мовою „Новое Слово“ оголосив звіт під наголовком „Життя в СССР“ (заступник — головний редактор Деспотулі). Коли взяти під увагу наклад усіх цих часописів, то треба ствердити, що вістки про „Живу Газету“ у Берліні зявилися в більше ніж 500.000 примірниках.

— **Рух емігрантів у січні ц. р.** З Польщі виїхало в січні ц. р. до заморських країн 971 осіб. З цього числа до Південної Америки виїхало 609 осіб, до Північної 135, до інших країн 137. До континентальних країв виїхало 90 осіб. Всі документи подорожі і технічні приготування перевів Еміграційний Синдикат. За посередництвом жидівського центрального комітету виїхало в цьому часі 750 емігрантів до Палестини.

— **Малий прибережний корабель для емігрантів з Польщі.** Пасажирський прибережний корабель „Бельтонія“, що вдержував комунікацію між Гдинею й Льондоном, стягнено з руху, а на його місце урухомлено новий пароплав „Бальтровер“. Він має 5.000 тон поємности і уладжений згідно з найновішими технічними вимогами для вигоди пасажирів. Є в ньому лиш перша і третя кляса. Ця остання змістить около 150 осіб. Першу дорогу відбуде він з Гдині до Льондону 5. березня, а звідти за океан.

— **Львівська хроніка.** З мешкання професора д-ра Ад. Бека при вул. Асника вкрали злодії річні дорогоцінности на 2.900 зол. — В ресторані Мусяловича при вул. Академічній пробував отруїтися безробітний Маріян Лещук, всипавши собі до пива вероналю. Його відставили до шпиталю.

— **Згорів тартак.** У водному тартаку Сол... Вільфа в Мізуні Стар. пов. Долина вибухла пожежа. Згоріло технічне уладження тартаку і більша скількість дерева. Шкоду обчисляють на 10.000 зол. Тартак затруднював коло 60 робітників, але в останньому часі не був у руху.

— **Застрілив селянина в лісі.** В лісі Ольхов... і Мишкові пов. Заліщики власник його Микола Якубишин зустрів двох людей, що прибули красти дерево. Коли вони почали втікати, Якубишин стрілив з рушниці й одного з них убив. Показалося, що вбитим є 28-літній Юрко Навзовський, вбогий селянин. Справою занялася поліція.

— **Краєва хроніка.** Згорів млин у Підмихайлю (Калущина). Шкоди є на 10.000 зол. — У Калуші вбито Анну Сілецьку ударом шевського шила в голову. Поліція веде слідство. — У Слободі біля Калуша парубок Тріль зранив ножем у голову свого товариша Ганчаря. — В мешканні адвоката д-ра Гальперна у Станиславові експльодував газовий годинник. Сила вибуху була така велика, що розвалила двері, знищила шафу і розсадила вікна в цілому домі. — У Гнилицях пов. Збараж Гриць Яворський підчас бійки з приводу родинних непорозумінь ударив свого тестя Василя Галабурду ножем у череп, наслідком чого він незабаром помер. — В Чуквах пов. Самбір підчас забави вбито ножем Антона Дуркальця. У звязку з тим арештовано Йосифа Кеца зі сусідного села. — В Березовиці Вел. пов. Тернопіль, 32-літній Василь Паламар з лютости за програний спадковий процес побив свою матір так сильно, що її в безнадійному стані відвезли до шпиталю. — На дорозі біля Вижлова пов. Турка знайшли якогось Белька, видно вого із Чехословаччини, що напився денатурату і незабаром помер.

— **Шукають за скарбами піратів.** На Лонг Айленд недалеко Ню Йорку є малий прибережний острівець, власність родини Гардінер. На цьому зложив славний свого часу морський розбійник, знаний під іменем капітан Кід, зрабовані скарби і зобовязав під примусом предків Гардінерів скласти присягу на мовчанку. Це було в червні 1699 р. Капітан Кід дістався в руки ...

ЗА ПЛЯНОВАНИЙ ЗАМАХ НА МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Апеляційний суд у Варшаві визначив речинець апеляційної розправи 5-х членів ППС, обвинувачених у плянуванні бомбового замаху на марш. Пілсудського. Справа ця лежала в судових актах пять літ, а присуд в окружному суді запав 16. II. 1931. Акт обвинувачення закидав членам ППС Ягодзінському, Дзенгелевському, Трофімовичеві, Бялковському та Марковському приготування замаху. Ініціятором змови був — згідно з актом обвинувачення — Ягодзінський. Він мав вкинути карбідову бомбу до повозу марш. Пілсудського, що їхав із Бельведеру до президії ради міністрів. Задля того зорганізував пятку. Окр. суд засудив був Ягодзінського, Трофімовича, Бялковського по рокові вязниці. Дзенгелевського та Бялковського суд увільнив. Прокуратор заапелював від присуду, домагаючися підвищення кари. Апеляційна розправа буде 18. березня

УСУВАЮТЬ ЗІ ШКІЛ СВЯЩЕНИКІВ І ЧЕРНИЦЬ

МАДРИД, 29. 2. ПАТ. Рада міністрів рішила ще цього року покликати 5.300 нових учителів та учительок, що заступлять у школах священиків та черниць.

НЕГУС СПІШИТЬ З ДОПОМОГОЮ.

РИМ, 29. 2. ПАТ. З Асмари повідомляють: Негус з новим військом спішить з допомогою абісинській армії на північнім фронті, що опинилася в тяжкому положенні.

Твір той, гідний того, щоб бути пляфоном каплиці на взірець Сикстинських фресок або палати дожів, мистець зміняв і він чекав слушного часу. З того виникла інша постать Мадонни з дитятком на руці, призначена до образу на вівтарі і в тій формі представлені численні шкіци на останній виставі. Всі вони почасти мають прикмети давніших творів релігійного малярства Новаківського — певний стилевий рисунок, певну сухість форм, може не тільки византійських, але й таких, що пригадували Пєра делля Франческа. Якби там не було, сама постава, рух Мадонни має в собі щось лицарського і майже войовничого. Ця постать повна життя й енергії, свідомо чи ні, зроблена так, ніби несла щось у дарі, ніби вела щось за собою — постать, яка має щось з вожда й апостола, не тиха й покірна мати благодійна чи протекторка. Довершеність рисунку і певність дають тій постаті дуже багато гармонії, а вираз, який можна різно відчувати, має в кожній цятці свою достойну характеристику.

Особливої згадки заслуговує урядження вистави. Трудно було умістити цілість творчости Новаківського, тим більше, що мистець любив малювати численні образи того самого змісту, що зрештою може причинитись до ліпшого пізнання його хисту. На кожний випадок яких 700 полотнищ і шкіців трудно було поміститиі. Вибрано найцінніші, найхарактеристичніші і найменш знані. Здається, що шкіци краєвидів поміщено в цілости; вони становлять невичерпаний скарб настроїв і кольорів. Дальше, образи поділено на періоди творчости — мабуть найраціональніший і найвластивіший поділ. Завдяки такому виборові і поділові улекшений перегляд вистави, що стає користний навіть для глядача, мало обізнаного із творчістю Новаківського.

Впорядчикам вистави належиться найвище признання.

-дійської влади і його повісили. Гардінер передав скарб тодішній владі і дістав посвідку на те. Посвідка зберігається в теперішнього власника острівця. В 1926 р. приїхав сюди з Німеччини М. Л. Кінс, котрий студіював цю справу з архівів у Льондоні. Він прийшов до висновку, що капітан Кід не був розбійником, а стояв у службі уряду і на доручення уряду забрав скарби еспанських підданих, ворогів Англії. Тому, що на суді не мав доказу на таке доручення, капітана Кіда повісили. Кінс знайшов тепер докази, але кількасот літ запізно. Зате знайшов теж цифру 44106818. Ця цифра, на думку Кінсго, є вказівкою, як шукати на острівци Гардінерів захованих рекордів капітана Кіда. Скарбів Кінс не надіється найти в Америці, але він певний, що це вказівка, як найти інші скарби капітана Кіда, заховані в Західній Індії. Добра тема для фантастичного оповідання для дітей.

— 5000 бомбонерок з чоколядками задурно! Добра думка дає добрі вислідн. Що так завжди буває, на це дає доказ величезне зацікавлення широких кол консументів і аматорів доброї чоколяди конкурсом, зорганізованим найстаршою в Польщі фірмою Франціщек Фукс і Сини. Фабрика чоколяди Фукс жертвувала до поділу 5.000 гарних бомбонерок виповнених чоколядками, усім, що возьмуть участь у повищім конкурсі і доповнять його умовини. Кожний, кому залежить на участи у конкурсі, може запізнатись з подрібним пляном конкурсу в крамницях фірми Франціщек Фукс і Сини або в крамницях зі солодощами. Доказом популярности оголошеного конкурсу є численні „спілки“ консументів, які лучаться, щоб дістати таку привабливу нагороду.

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА“: *„ТОЙ, ЩО РОЗБИВ БАНК МОНТЕ КАРЛЬО“.*

Фільма на підставі повісти російського автора Сурґучова, повісти легкої та погідної, з драматичними моментами. Був такий панок, колись богатий, якого зруйнувала революція. Одного дня повірив, що на мить усміхнеться до нього богиня Фортуна — поїхав до Монте Карльо й одним махом виграв 10 міліонів франків. Але всі, що перейшли лихоманку рулетки знають, що лекше виграти на ній, ніж виграну затримати. Наш герой має велику силу волі і рішає, що ніколи більше не то не ввійде до касина гри, але і не вернеться до Монте Карльо. Та заки встиг вернутись поїздом до Парижа, вже надебув у дорозі одну велику спокусу, що зміняє його пляни. Головну ролю грають Рональд Кольман і гарненька Джон Беннет. Хвилини гри при рулетці повні драматичної сили.

Дивогляди.

ТРЕБА ЧИТАТИ ДОСЛІВНО.

У Льондоні засудили одного власника авта за те, що „в 12-ій годині після обіду“, як дослівно сказане у поліційному протоколі, залишив свою машину на вулиці, де стояти автам не вільно. Чоловік цей представив на суді посвідки від двох державних обсерваторій на доказ, що такої години, як „12 год. після обіду“ нема, а є тільки 12 год. вдень і 12 год. вночі. Суддя станув на становищі, що поліційний протокол — невірний і поліція програла, ще й була приневолена заплатити кошта судового процесу.

МУЗЕЙ ІЗ ШТАНАМИ.

Повстав у Льондоні оригінальний музей — із штанами. Один купець збирав довгі роки штани славних людей. Назбирав їх так багато, що одного дня рішив скласти з них музей. Є там величезна збірка штанів королів, письменників, винахідників — разом 1.150 штук. Тепер іще чекаємо на наукову студію: „Причинки до патольоґії людини на підставі штанів“.

———o———

✝ Посмертні згадки.

С. Дмитро Антонович Гординський, вислужений самбірський декан, помер у Кульчицях у 90 р. життя. Похорони відбудуться в понеділок рано 2 березня в Кульчицях. В. Й. П.

Д-р Людвик Гординський, адвокат у Самборі, член Союзу Українських Адвокатів, помер 27. лютого ц. р. в 52. р. життя. Похорон відбувся в суботу 29. лютого. В. Й. П.

Спорт.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ СКОКИ НА КОРТУМІВЦІ.

В суботу 29. II. почалися краєві лещетарські змагання плоским бігом на 18 км. мужчин і 8 км. жінок.

У неділю в год. 10. відбудуться на Кортумівці скоки до зложеного бігу. Ті, що цікавляться лещетарством, повинні використати догідну пору, щоб побачити найцікавішу й найбільш ефектовну лещетарську конкуренцію, а саме скоки. Доїзд 3-ою до костела св. Анни або до Янівського цвинтаря.

КОПАНИЙ МЯЧ ЗА КОРДОНОМ.

ЛІСБОНА. **Німеччина — Портуґалія 3:1 (1:0).** В Лісбоні відбулися мячеві міждержавні змагання між репрезентаціями Німеччини і Портуґалії. Перемогли, як і минулої неділі еспанців, німецькі змагуни.

БРІССЕЛЬ. **Спарта (Прага) — Червоні Чорти (Бріссель) 3:2 (1:1).** Заслужена виграна чеської дружини на чужому горячому терені. Видців 20.000.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ГАМБУРҐ. **Німеччина — Канада 0:9 (0:3, 0:3, 0:3).** Канадійські змагуни злобули по троє воріт в кожній терції.

НОВІ СВІТОВІ РЕКОРДИ ПЛИВАКІВ.

В Амстердамі на пливацьких змаганнях дві жінки устійнили два нові світові рекорди. І так ден Ойден довільним стилем переплила 100 м. у часі 1:04,6 сек.; Мастенбрек попровила рекорд світа на 100 м. стилем горілиць осягаючи 1:15,8 сек.

На змаганнях у Шікаго відомий американський пливак Вальтер Спенс устійнив світовий рекорд, перепливши 100 м. у часі 1:10,2 сек.

НАЙДОВШИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ СКОК.

На лещетарській скочні Вікесунд коло міста Драммен відомий норвеський лещетар Рейдар Андерсен скочив на 94 м. Це найдовший скок у Норвеґії.

———o———

Нові книжки й журнали.

СТАТУТ МАРІЙСЬКИХ ДРУЖИН УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНОЧОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ. Львів 1936. Накладом Марійської Дружини Пань у Львові. Стор. 61, ф. 32°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Мол. Театр. „Заграва“.

Стецева:
1. III. Ой не ходи Грицю.
3. III. Дума про Нечая.

Херлів:
. III. Дума про Нечая.
. III. Ой не ходи Грицю.

Коломия, саля Каси Ощадности:
6. III. Премієра: Голгофта, релігійна містерія в 8 картинах, скомбінована на зразок пасійних гор в Обер-Аммерґав.
Коломия, 8. III., год. 3. попол. популярна вистава для селянства „Голгофта“ (вдруге).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Самбір:
1. III. Дівча з Маслосоюзу.
2. III. Отаман Пісня.
3. III. Лев з Абісинії.
4. III. Премієра „Німа теща“, комедія на 3 дії Деваніреса і Марса.
5. III. Гори говорять.

Великий Міський Театр.

Неділя, 1. III. год. 3.30 попол. Аб. 11. Ціни звичайні „Трафіка пані ґенераловоі“; год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Понеділок, 2. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Вівторок, 3. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Середа, 4. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського.

Четвер, 5. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Каз. Дембовського

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 2. III, год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані ґенераловоі“.
Вівторок, 3. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані ґенераловоі“.
Середа, 4. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані ґенераловоі“.
Четвер, 5. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані ґенераловоі“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Карієра“ з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Дім ч. 56“.
ВАНДА: „Пісня кохана“, „Кохає, любить, шанує“.
ҐРАЖИНА: „Китайські моря“.
КАСІНО: „Належу до тебе“, „Кукурача“.
КОЛІСЕЙ: „Людина двох світів“, ревія „Лише всі разом“.
КОПЕРНИК: „Останні дні Помпеїв“ і колірова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Обітована земля“ та додатки.
МІРАЖ: „Моє сонічко“ (Шерлі Темпль) і „Місто духів“ (Бастер Кітон).
МУЗА: „Золоте озеро“.
ПАН: „Анна Кареніна“ з Ґретою Ґарбо.
ПАКС: „Марнотравний син“ і актуальности.
ПАЛЯС: „Його велике кохання“.
РАЙ: „Додик на фронті“ (Димша).
СВІТ: „Дочка ген. Панкратова“, „Бару“.
СТИЛЕВЕ: „Напад на Конго“ і ревія.
ТОН: „Бенгалі“.
УТІХА: „Пекло“ на основі Дантого та ревія.
ХИМЕРА: „Той, що розбив банк у Монте Карльо“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Зі Женеви до Ліону.

Закордонне радіо.

Неділя, 1. березня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Популярна музика, 19.10 Пісні невідомих мистців (Ціґлер тенор), 20.05 Штравсівський концерт. **Братислава** (298,8) 10.20 Болгарські нар. пісні, 17.30 Словацькі рел. пісні, **Кошиці** (259,1) 16.00 Концерт, 18.00 Для Закарпаття. **Прага** (470,2) 8.30 Релігійна музика, 9.15 Форт. ресітель, 10.05 Сальон. квартет, 12.20 Військ. орх., 20.05 Галевий концерт фільг. орх., **Париж** (2618) 12.00, 14.00 Легка музика, 19.45 Сп. ресітель, **Білгород** (437,3) 13.15. 17.00 Нар. пісні, 18.30 Концерт хору „Дунав“, 20.00 „Орлов“ оперетка Ґраніхштедтена, **Берлін** (356,7) 10.30 Недільна музика, 11.30 Ваґнер-Ліст, концерт, 18.45 Солісти, 20.00 „Севільський цирульник“ оп. Россіні, **Кеніґсвустерґгавзен** (1571) 9.00 Веселий поранок, 11.30 Легка орг. музика, 14.30 Тосканські нар. пісні на стілі, **Кельн** (455,9) 8.20 Муж. хор. 16.00 Веселий розр. концерт. 19.15 Відгомони весни — спів, форт., скр., **Лайпціґ** (382,2) 13.00 Німецькі нар. пісні та наспівки. 18.00 Пост. авд., 19.00 Симфонія е-дур (романтична) А. Брукнера, **Мінхен** (405,4) 9.30 Давня музика, 13.00 Концерт військ. орхестри, 14.15 Весела ясничка для дітей, 14.45 Пісні великих мистців, **Будапешт** (549,1) 12.30 Камер. концерт, 15.50 Військ. орх., 17.00 Сальон. музика, 18.20 Циганська музика, **Мілано** (368,6) 12.30 Легка муз., 22.10 Форт. ресітель, **Рим** (420,8) 16.10 Вес. муз. авд., 17.00 Симф. концерт, 20.35 Концерт італійських співачок.

Понеділок, 2. березня 1936.

Відень (506,8) 16.05 Концерт солістів 16.55 „Шансонс“ (Гайдек-Хорінски мецосопран), 20.00 Святочний концерт — камер. твори, пісні, **Брно** (325,4) 21.05 „Шумить Маріца“ радіофільма на болгарські теми (артисти і хор болг. студентів), 21.45 Дует Гайдна на скр. та форт., **Кошиці** (259,1) 17.15 Циг. музика **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 17.30 Нар. пісні, 18.25 Форт. твори, 21.20 Форт. квартет Брамса, **Париж** (1618) 18.30 Концерт, 21.45 Камер. музика та поезія, **Білгород** (437,3) 16.20 Концерт, 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 14.15 У такт маршу й вальса, 16.00 З півночі й півдня — концерт і оповідання, **Кеніґсвустерґгавзен** (1571) 14.00 музика, 16.00 Муз. пополудне, 21.00 Австрійська музика, **Кельн** (455,9) 22.30 Шопенові твори, **Лайпціґ** (382,2) 16.20 Квартет ґ-дур Бетговена, 18.00 Концерт (муз., спів), **Будапешт** (546,5) 12.05 Концерт симф. орх. 13.40 Вок. квінтет, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.35 Симф концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 22.15 Солісти.

Вівторок, 3. березня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Концерт для дітей, 17.30 Солісти на скр. і форт. Руен-Дібов, 20.00 Австр. нар. пісні, 22.10 Легка віденська музика, **Братислава** (298,8) 17.50 Оп. арії, 19.10 Словацькі нар. пісні, 19.35 Вес. муз. авдиція, **Кошиці** (259,1) 12.35 Концерт, **Прага** (470,2) 17.20 Суїта Зіха, 19.10 Російські пісні, хор, 21.00 Европ. концерт, **Париж** (1648) 12.00 Симф. концерт, 15.30 Сп. ресітал, 18.30, 19.30 Евр. концерт, **Гільверзум** (1875) 16.40 Пісоньки, 22.50 **Орх. концерт, сольо Любка Колесса**. **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.00 Танк. музика, 19.50 Віольончеля, **Берлін** (356,7) 8.30 Музика, 14.15 Концерт, 20.10 Перлисті мельодії — концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 17.50 Пісні Г. Пфіцнера при акомп. композитора. **Кельн** (455,9) 18.00 Концерт, 21.00 „Веселий шевчик" нар. драма з музикою, **Ляйпціг** (382,2) 9.30 Муз. програма для дітей, 12.00 Концерт, 16.20 Концерт солістів — у прогр. Брамсові пісні та форт. твори Шуберта, **Мінхен** (405,4) 13.15 Поп. музика, 18.05 Концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, віольончеля, 17.00 Форт. ресітал, 22.25 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.35 „Андрій Шеніє" оп. Джордана, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 17.16 Розр. концерт, 22.15 Фантазія на тосканські нар. теми.

Львівське радіо.

Неділя, 1. березня 1936.

9.00 Ранішня авдиція, 10.00 Богослуження опісля „Манон Леско" з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Муз. поранок, орх., скрипка; у перерві ок. 13.00 год. „Синя птиця" Мавр. Метерлинка, 14.00 „Діти" фрагм. з пов. І. Бжози, 14.20 Верді „Аїда" 1. дія з гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.10 Справи хліборобства, 15.30 Обрядовий нар. рік із муз. ід., 15.45 Як там зі здоровлям на провесні, 16.00 „Справа Антосі" суд радіослухачів над геройкою „Бідної молодости", 16.20 Концерт мандолiністів, 16.45 Справи промислу, торговлі та ремесла, 17.05 Тисяча тактів музики, 17.45 Для мол. дітей: Трохи смішних поезійок, 18.00 Форт. ресітал, 18.30 Театр Уяви; „Господар і наймит" Л. Толстого, 19.15 Реклям концерт, 19.30 Чайковський: Капріче Італієн — з гр. пл., 19.45 Літер. новини. 20.00 На веселій львівській хвилі, 20.30 Вокальні класичні твори, 20.45 Виїмки з творів Й. Пілсудського, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Штравсівський концерт (трансм. з Відня), 22.00 Подорожуймо: У Відні та Будапешті, фейл. Кадея-Бандровського, 22.15, 22.16 Спортові вістки, 22.30 Легка й танкова муз.

Понеділок, 2. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.16 Прилюдні роботи в краю: ... шибів і тартаків, 12.25 Концерт малої орхестри, 13.25 Домашне господарство, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика, пісоньки, цитра, форт., 16.00 Лекція німецької музики, 16.15 Співочі тузи, гр. пл., 16.45 „Ідеальний льокатор" скеч Вол. Пежинського, 17.00 В обороні дитини: Легкодушні матері, 17.15 Поезії Богдана Залеського, рецитує Марія Есмановська, 17.20 Вок. дуети (І. Розі сопр., Б. Брегінська мецосопр.) в супр. форт., 17.50 Гутірка Бр. Віназера, 18.00 Сальон. тріо, 18.30 Листи від дітей, 18.50 гр. плита, 18.55 Репортаж із замкнення госп. наради, 19.15 Сільва рерум, 19.20 Реклям. концерт, 19.35 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Вояцька авдиція, 20.30 Ришард Вагнер, гр. пл., 20.45 Вечірній денник, 21.00 З ріжних сторін: Концерт орх., 21.30 Вільно в світлі сатири з перед сто літ, 22.00 Симф. концерт, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 3. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для мол. дітей „Співаймо пісоньки", 12.35 Хвилина Ф. Мендельзона з гр. пл., 13.25 Домашне господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка й популярна музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Пісоньки в вик. ревелерсів, 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Концерт секстету, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Залізна руда, цинк, олово, 17.15 Концерт орх., 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Форт. ресітал, **18.30 Український поет у честь Міцкевичеві**, **виг. д-р Г. Бальк**, 18.45 Найновіші пробоєвики в супр. фортепіяну, 19.00 Технічна скринька, 19.20 Реклямовий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Монольог: Вічна ондуляція, 20.10 „Вальс зі сну" оперетка в ... 20.40 Вечірній денник, 20.50 Із сучасної Польщі, 21.00 Трансм. з Праги: Европейський концерт (симф. орх., скрипка), 22.00 Оперові фрагменти в вик. симф. орхестр — гр. пл., 22.45 „Новий вожд представляється вожкам" — фрагм. із пов. Т. Парницького „Еній — останній римлянин", 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Подяка.

Тяжким горем прибиті по ненадійній смерти нашої Найдорожчої Доньки, Мами і Сестри **Д-р Ярослави з Лагодинських Кучковської** складаємо на цьому місці щиру подяку всім, що словом і ділом помагали нам в тих тяжких хвилинах.

Вп. Д-рові Берльштайнові, лікареві, дякуємо сердечно за дбайливу опіку та поміч у часі недуги аж до останніх хвилин життя Покійної.

Сердечно дякуємо Всеч. о. пар. Золотому за уділення Покійній останньої християнської потіхи, за провід у похоронах та за щирі слова, якими попрощав Покійну, а Всеч. о. катихетові Сохацькому за участь у похоронах. Щиро дякуємо церковному хорові та його диригентові м-рові Гарасимовичеві за відспівання похоронних пісень. —

Вп. Меценасові Д-рові Левицькому та Вп. Пані Тофановій, яка в імени Філії Союзу Українок прощала Покійну — дякуємо з глибини серця за зворушливі промови над домовиною Покійної.

Вп. Паням Манастирській та Ґуґлевичевій сердечне Спаси-Біг за потіху та поміч, яку виявили нам у перших тяжких хвилинах. Вкінці дякуємо всім Кревним Приятелям і Знайомим, що устно і письменно виявили нам стільки співчуття в нашому тяжкому горю та всьому Громадянству Делятина, що так численно прибуло та відпровадило Покійну на вічний супочинок.

Клявдія Лагодинська — мати, Оксанка Кучковська — донечка, Марія з Лагодинських Остапяк, Ірина Лагодинська, Олена Лагодинська — сестри, інж. Іван Остапяк — шваґер і ціла Рідня.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22—5.24.

Нім. марка 1·45—1·55, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 172.50—173·25, фунти стерлінґи 26·05—26·20, австр. шілінґи 99·00—101.00, чеські кор. 19.50—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 32.00—35.00.

Золото: Доляри 9.00—9.04, Рублі 47.50—48·50, Фр. франки 34.50—35·00, Корони 36·40—37·00, Дукати 83.00—83.80; 1 грам золота 5.93.

Заставні листи: $4^1/_2\%$ доз. Т. К. З 38—40, 5% доз. Б. Г. 49.51, 4% Зл. Б. Г 41.43, $4^1/_2\%$ Зл. Б. Г. 44—46, $4^1/_2\%$ Ком. 48.50, 4% Ком. 44.46, 4% Б. Г. К. 61—63, $4^1/_2\%$ Б. Г. К. 61—63.

Долярівка 53.00—54.00.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Жито Стандарт І.	12.75—13.00
Жито Стандарт ІІ.	12.50—12.75
Ячмінь одн.	14.00—14.25
Ячмінь на мливо	13.50—13.75
Ячмінь паст.	12.25—12.50
Овес Станд. І	14.00—14.50
Овес Станд. І а	13.50—14.00
Овес Станд. ІІ	13.50—14.00
Овес Станд. ІІ а	13.25—13.50
Гречка на мл. 100 прц.	15.00—15.25
Гречка паст.	13.75—14.00
Мука пш. гат. І А	33.25—33.75
Мука пш. гат. І Б	31.75—32.25
Мука пш. гат. І Ц	30.25—30.75
Мука пш. гат. І Д	28.25—28.75
Мука пш. гат. І Е	27.25—27.75
Мука пш. гат. ІІ А	27.25—27.75
Мука пш. гат. ІІ Б	26.05—27.00
Мука пш. гат. ІІ. Ц	26.25—26.65
Мука пш. гат. ІІ Д	25.50—26.00
Мука пш. гат. ІІ Е	24.25—24.75
Мука пш. гат. ІІ Ф	22.75—23.25
Мука пш. гат. ІІ Ґ	20.25—20.75
Мука пш. разова до 90 прц.	19.75—20.25
Мука жит. вит. 0—30 прц.	22.50—23.00
Мука жит. гат. І 0—45 прц.	21.75—22.00
Мука жит. гат. І 0—55 прц.	20.75—21.00
Мука жит. гат. ІІ 45—55 прц.	14.25—14.50
Мука жит. разова до 90 прц.	16.00—16.25
Мука житня 0—65 прц.	19.50—19.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29-го лютого ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·75 „
1 л. молока від 11. І. 1936	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	3·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. ІІІ. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг І. кл.	0.90 зол.
Курки товсті з остроґами І. кл.	0.80 „
Індики товсті І. кл.	1.00 „
Індички товсті І. кл.	1.10 „
Пантарки товсті І. кл.	1.20 „
Качки товщеві І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Дешеві білі дні

З 40% ЗНИЖКОЮ ЦІН УЛАШТОВУЄ

ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу кілька цін:

Полотно 70 шир.	0.53	Атлас постел. 90 шир.	[illegible]
Полотно 80 шир.	0.60	Атлас постел. 150 шир.	[illegible]
Мадаполям 80 шир.	0.80	Мережані пошевки	[illegible]
Мадаполям 90 шир.	0.95	Простирала ковдр. мереж.	[illegible]
Шифон 80 шир.	0.80	Простирала ковдрові корон.	[illegible]
Шифон 90 шир.	0.90	Обрусове біле	[illegible]
Зефір сирий	0.55	Обрусове колір.	[illegible]
Зефір на сорочки	0.75	Обруси з френдзл.	[illegible]
Попеліна на сорочки	1.20	Столовий гарнітур 6 осіб	[illegible]
Попеліна шовкова	1.60	Серветки	[illegible]
Перкаліна колірова	0.65	Вафлеві ручники	[illegible]
Дишка на підштанці	0.65	Кухонні ручники	[illegible]
Полотно на простирала	1.25	Стирки корчинські	[illegible]
Простирала відпас.	1.90	Хустинки до носа	[illegible]
Всип рожевий 90 шир.	1.05	Мужеські хустинки	[illegible]
Всип рожевий 150 шир.	2.20	Капи пікові	[illegible]
Веба червона 90 шир.	2.—	Сінники	[illegible]
Шифон на постіль 90 шир.	0.95	Ковдри сатинові	[illegible]
Шифон постелев. 150 шир.	1.70		[illegible]

УВАГА: З нагоди білих днів продаємо всілякі блаватні товари 30% знижкою.
Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою післяплатою.

НАСІННЯ

ГОРОДОВИННІ КВІТОВІ І ГОСПОДАРСЬКІ

З першорядних краєвих і закордонних плантацій, найвища сила кільчення, поручає

ЕДМУНД РІДЛЬ СКЛАД НАСІННЯ

ЛЬВІВ, ул. Рутовського 3.— Подрібні цінники висилаю на бажання.

1606 1-4

ОПОВІСТКИ.

Іван Заремба, зльокавтований скарб. службовик, рахунк. старшина-поручник УГА, від 3 і пів року в міськім заведенні для невилічимо хорих при вул. Білінських ч. 9 на тяжку хоробу грудей, батько 4 нелітніх дітей (10 і пів до 16 р.) без матери і даху над головою звертається до людей добрих серць за лептою і старою одіжю для тих дітей, котрих родичі впали жертвою у визвольній боротьбі. 3—3

НАУКА

ДИПЛЬОМОВАНА вчителька музики дає лекції фортепяну, Бляхарська 1, м. 10. 1598 2—5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ХТО З ОО. ПАРОХІВ потребує старшого, сьвітного, практичного господаря. Ласкаві зголошення просить — Іван Маланюк, Дрищів п. Горожанка, віа Галич. 1604 2—2

КУПНО - ПРОДАЖА

НІЧО ДИВНОГО, що вибаглива клієнтеля купує всяке білля тільки у фабриці „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1, бо елеґантна, тревала й не дорога.

ДІТИ радо носять білля з фабрики „Пав" Сикстуська 1.

ПРОСИМО ПАМЯТАТИ, що постелеве білля, солідно виконане, готове й до міри купить ВП. найдешевше просто у фабриці „Пав" Сикстуська 1. 1605 1—3

РІЖНІ

САЛЬОН КОРСЕТІВ „Гелена" виконує їх на підставі найновіших моделів. Львів, Городецька 5. 1. п. 1559 4—6

ПОТРІБНІ на цілу Польщу гуртівні і тютюневі крамниці, Торговельні Союзи і Кооперативи до продажі нових вивісок для тютюнових крамниць. Зголошення приймає Опальський, Львів, Кохановського 71. 1592 2—3

ВІДБИВАННЯ взорів до гафту, гарно, дешево, Гетьманська 24, напроти Великого Театру. 1596 3—3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, пиркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 1—60

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОГОЛОШЕННЯ.

Спеціяліст недуг серця і суглобів

Д-р Ф. Гальперн

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА Ч. 42

ВЕРНУВСЯ. 1608

Д-р Ігнатій Левенгек

в недугах міхура і сечового органу

ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА 4. Тел. 249-11. 1565 2—10

ПІЯНІНА

Першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно, продажа, заміна озвінних інструментів.

НОВАЦЬКИЙ

10/92 а Пілсудського 17 24-25

Порошки на

БІЛЬ ГОЛОВИ

для дорослих в фабр. звичай.

KOWALSKINA

ХЕМ. ФАРМ. ФАБР. АП. „КОВАЛЬСКІ" ВАРШАВА

Від 10 зол. місячно

обува для цілої родини

разом з репарацією в першорядній фірмі **„Ар-Ка"** Львів Зіморовича 17

Чахотка легенів

є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг бронхіту, грипи, дошкульного кашлю, що перетоплює і т. ін. вживають лікарі

„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АҐЕ",

який улекшує видідювання плювотини та усуває кашель. 13/ІІІ 22—31

КОНКУРС.

Розписуємо конкурс на посаду директора прив. практ. город. сад. школи (гімназії) в Стрию. Вимагаємо вищих огород. студій і практики.

Стрий 1. ІІІ. 1936.

За Т-во „Нова Школа"
Яків Яцкевич — провідник.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.